

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ
ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛОГО
ПІДПРИЄМСТВА»**

Студентки 2 курсу, 2м групи,
спеціальності
071 «Облік і оподаткування»
спеціалізації
«Облік і податковий
консалтинг»

Кузьменко Людмили

Юріївни

Науковий керівник
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Гарант освітньої програми
кандидат економічних наук,
доцент

Августова Олена
Олександрівна

Київ 2021

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку
Кафедра обліку та оподаткування
Ступінь вищої освіти «магістр»
Спеціальність «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Облік і податковий консалтинг»

Затверджую

Зав.кафедри _____ О.В.Фоміна
« ___ » _____ 20__ р.

**Завдання
на випускну кваліфікаційну роботу студентіві**

Кузьменко Людмила Юріївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи «Облікове забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства»

Затверджена наказом ректора від «28» грудня. 2020 р. № 3916 (заочна)

2. Строк здачі студентом закінченого роботи «1» грудня 2021 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета Дослідження теоретико-методичних засад та практики облікового забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства. Обґрунтування рекомендацій щодо удосконалення облікового забезпечення формування фінансової звітності ПП «КАНЦЛЕР-2008»

Об'єкт дослідження Об'єктом дослідження є процес організації і методика облікового забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства

Предмет дослідження Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних аспектів організації та методики облікового забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та склад облікового забезпечення формування фінансової звітності суб'єктів малого підприємства

1.2. Нормативне регулювання облікового забезпечення та фінансової звітності суб'єктів малого підприємства

1.3. Характеристика системи оподаткування суб'єктів малого підприємства

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПП «КАНЦЛЕР-2008»

2.2. Склад первинних облікових документів та вибір форми бухгалтерського обліку малого підприємства

2.3. Основні напрямки узагальнення облікової інформації та складання фінансової звітності малого підприємства

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Удосконалення організації облікового забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства

3.2. Удосконалення методики облікового забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Вибір теми ВКР	15.10.2020	
2.	Узгодження плану та оформлення завдання	31.12.2020	
3.	Подання статті на кафедру	02.06.2021	
4.	Вступ. Розділ 1	23.04.2021	
5.	Розділ 2	25.06.2021	
6.	Розділ 3. Висновки	08.10.2021	
7.	Подання роботи на кафедру	25.10.2021	

8.	Попередній захист	09.11.2021
9.	Подання завершеної (переплетеної) роботи	23.11.2021

7. Дата видачі завдання «30» _____ грудня _____ 2020 р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ М.М. Бенько

9. Гарант освітньої програми _____ О.О. Августова

10. Завдання прийняв до виконання студент _____ Л.Ю. Кузьменко

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ М.М. Бенько

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студентки Кузьменко Л.Ю. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ О.О. Августова

Завідувач кафедри
обліку та оподаткування _____ О.В. Фоміна

« _____ » _____ 20 _____ р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність облікового забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства	6
1.2. Нормативне регулювання облікового забезпечення та фінансової звітності малого підприємства	13
1.3. Характеристика системи оподаткування малого підприємства	18
Висновки за розділом 1	22
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА	24
2.1. Організаційно-економічна характеристика ПП «КАНЦЛЕР-2008»	24
2.2. Склад первинних облікових документів та вибір форми бухгалтерського обліку малого підприємства	30
2.3. Основні напрямки узагальнення облікової інформації та складання фінансової звітності малого підприємства	35
Висновки за розділом 2	40
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА	41
3.1. Удосконалення організації облікового забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства	41
3.2. Удосконалення методики облікового забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства	44
Висновки за розділом 3	48
ВИСНОВКИ	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Облікова інформація є основою для прийняття управлінських рішень з організації, планування й регулювання господарської діяльності підприємства. Облікові дані відображають фактичний стан виробничо-господарської діяльності підприємства та є інформаційною моделлю виробництва. Крім відображення дійсного стану об'єкта, на облікову інформацію покладається й ретроспективна функція, що потребує тривалого зберігання цієї інформації у вигляді форм фінансової звітності.

Фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку, який є обов'язковим видом обліку для підприємств.

Організація бухгалтерського обліку на підприємстві, перш за все, починається з розробки облікової політики, це передбачає вибір комплексу методичних прийомів, які використовуються для ведення поточного обліку і сприяє поданню достовірної інформації при складанні фінансової звітності.

Дослідження проблеми ведення суб'єктами підприємництва обліку з метою формування показників фінансової звітності актуальне й важливе в сучасних умовах господарювання, оскільки належне ведення обліку та єдиний порядок підготовки та формування показників звітності сприятимуть уніфікації звітної інформації, єдиному розумінню цих показників зовнішніми, в тому числі зарубіжними користувачами

Метою випускної кваліфікаційної роботи є оцінка теоретичних засад облікового забезпечення формування фінансової звітності підприємства. Обґрунтування рекомендацій щодо удосконалення облікового забезпечення формування фінансової звітності підприємства.

Основні завданнями випускної кваліфікаційної роботи є:

- дослідити економічну сутність облікового забезпечення формування фінансової звітності підприємства;
- проаналізувати нормативну базу і спеціальну літературу з теми дослідження;

- розглянути передумови організації та методики формування та узагальнення даних бухгалтерського обліку на досліджуваному підприємстві;
- запропонувати шляхи удосконалення облікового забезпечення формування фінансової звітності підприємства;
- оцінити організацію облікового забезпечення формування фінансової звітності в умовах застосування інформаційних технологій.

Об'єктом дослідження є процес бухгалтерського обліку для забезпечення формування фінансової звітності підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та методичних, організаційних та практичних аспектів облікового забезпечення формування фінансової звітності підприємства.

Методологія дослідження. Достовірність та обґрунтованість дослідження забезпечило використання методів логічного узагальнення (при встановленні організаційних та економічних засад аналізу фінансової діяльності підприємства), порівняльного аналізу (при узагальненні показників фінансової діяльності підприємства), наукової абстракції (при проведенні класифікації фінансової звітності).

Наукова гіпотеза. Формування в системі обліку інформаційного забезпечення фінансової звітності підприємства забезпечить потреби внутрішніх користувачів в інформації на основі якої вони зможуть приймати управлінські рішення стосовно ефективності та покращення діяльності підприємства.

Інформаційною базою дослідження є - законодавство, нормативні акти Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, одержані в результаті особистих досліджень матеріали підприємства, первинна документація, реєстри обліку, звітність підприємства, аналітично - оглядові й науково - методичні публікації із зазначеної проблеми. Для вирішення поставлених завдань і досягнення мети дослідження використано сукупність економічних методів.

Наукова новизна дослідження полягає в уточненні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій, спрямованих на удосконалення облікового забезпечення формування фінансової звітності малими підприємствами.

Основні результати, які складають **наукову новизну** дослідження, характеризуються наступними теоретичними і практичними положеннями:

- удосконалено: організацію обліку та складання фінансової звітності малими підприємствами, з метою покращення якості облікової інформації за рахунок повнішого відображення показників господарської діяльності підприємства у фінансовій звітності;
- отримали подальший розвиток: методологічні аспекти обліку та складання фінансової звітності згідно з національними та міжнародними стандартами.

Впровадження запропонованих рекомендацій у практичну діяльність «ПП «КАНЦЛЕР-2008», дозволить удосконалити методику та організацію облік та складання фінансової звітності на підприємстві.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження було опубліковано статтю у Збірнику наукових статей КНТЕУ на тему «Облікове забезпечення формування фінансової звітності підприємства».

Практична частина випускної кваліфікаційної роботи виконана на базі внутрішніх нормативних документів, облікових реєстрів аналітичного та синтетичного обліку, фінансової звітності та іншої документації «ПП «КАНЦЛЕР-2008».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність облікового забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства

Обліковий цикл бухгалтерського опрацювання даних завершується складанням фінансової звітності про господарську діяльність підприємства. Дані отримані для прийняття управлінських рішень отримуються шляхом виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення і передачі інформації про діяльність підприємства, тобто в процесі бухгалтерського обліку.

Для того, щоб визначити: у якому складі і за якою формою ви повинні подавати цінність звітності, чи зобов'язане ваше підприємство створювати резерви в обліку і проводити переоцінку необоротних активів, оприлюднювати свою фінансову звітність і застосовувати міжнародні стандарти необхідно знати, до якої саме розмірної категорії належить підприємство.

З 1 січня 2018 року всі підприємства (крім бюджетних установ) для цілей бухгалтерського обліку діляться на чотири категорії: мікропідприємства, малі, середні та великі підприємства.

Розмір підприємства визначається критеріями, установленними в Законі Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [40].

Критерії для визначення розмірної категорії підприємства та обов'язки такого підприємства, що впливають із приналежності до певної категорії, наведено в дод.А.

Як видно з дод.А, класифікація підприємств в Україні згідно із чинним законодавством передбачає використання різних класифікаційних критеріїв, що подекуди створює неоднозначність їх тлумачення. Спільним і однаковим у кількісних значеннях критерієм є середньорічна кількість працівників, яка для

суб'єктів мікро- і малого підприємництва складає до 10 та від 10 до 50 працівників відповідно.

У світовій практиці досі немає єдиних кількісних критеріїв визначення суб'єктів малого підприємництва. Кількісні класифікаційні параметри малого підприємництва в різних країнах світу суттєво різняться.

Як видно з дод. Б до суб'єктів малого підприємництва, як правило, відносять господарюючих суб'єктів з чисельністю працівників до 50 осіб та річним оборотом до 10 млн. євро. На практиці в окремих країнах застосовуються національні критерії, які не завжди збігаються із загальноприйнятими.

Для визначення категорії підприємства в Україні у звітному році беруть показники фінансової звітності підприємства за рік, що передує звітному року.

Фінансова звітність визначена НП(С)БО 1 як бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період [30].

Фінансова звітність буває двох видів: повна і скорочена.

Повну фінансову звітність подають усі підприємства, які застосовують національні стандарти, крім бюджетних установ і підприємств, що подають відповідно до законодавства скорочену фінансову звітність.

Скорочену за показниками фінансову звітність подають: мікропідприємства; малі підприємства; непідприємницькі товариства; представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності; підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів і витрат відповідно до податкового законодавства (тобто юридичні особи — єдиноподатники групи 3 — п. 44.2 ПКУ) [38].

У свою чергу, скорочена фінансова звітність поділяється ще на два види: фінансова звітність малого підприємства (форми № 1-м і № 2-м) і фінансова звітність мікропідприємства (форми № 1-мс і № 2-мс). Відповідні форми та порядок їх складання наведено в НП(С)БО 25 [31].

Склад фінансової звітності для різних суб'єктів господарювання пропонуємо до вашої уваги в табл. 1.1

Таблиця 1.1.

Склад річної фінансової звітності

Суб'єкти господарювання	Склад річної фінансової звітності
Малі підприємства (крім єдиноподатників групи 3)	Фінансова звітність малого підприємства: 1) форма № 1-м «Баланс»; 2) форма № 2-м «Звіт про фінансові результати»
Представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності	
Мікропідприємства	Фінансова звітність мікропідприємства: 1) форма № 1-мс «Баланс»; 2) форма № 2-мс «Звіт про фінансові результати»
Єдиноподатники групи 3 (незалежно від того, до якої категорії підприємств вони потрапляють)	
Непідприємницькі товариства*	
Інші підприємства, які застосовують НП(С)БО	Повний комплект фінансової звітності: 1) форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»; 2) форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»; 3) форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)» або форма № 3-н «Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом)»; 4) форма № 4 «Звіт про власний капітал»; 5) форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності»; 6) форма № 6 «Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами»
* податківці абсолютно необгрунтовано хочуть бачити разом зі звітом про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації повний комплект фінансової звітності, за винятком випадків, коли це бюджетна установа, мікро- або мале підприємство.	

Джерело: авторська розробка

Суб'єктам, що застосовують НП(С)БО 25, надано можливість вибору. Так, згідно з НП(С)БО 1 такі підприємства можуть самостійно визначати доцільність складання фінансової звітності за повними формами, наведеними в згаданому *стандарті* (ця норма діє з 23.07.2019 р.) [30,31]. Тобто вони самі вирішують, за якою формою фінансової звітності (скороченою чи повною) їм звітувати.

З метою єдиних підходів до формування фінансової звітності у світовому економічному просторі та для можливості виходу вітчизняних суб'єктів

господарювання на світові ринки в Україні в 2007 році прийнято Стратегію застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності. Порядок застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності врегульоване НП (С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [30], і їх застосовують за умови, що вони не суперечать Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [40].

Загальні принципи подання інформації установлені П(С)БО та МСФЗ представлені в дод.В.

Користувачами до звітності ставляться певні вимоги, це дохідливість, доречність, своєчасність, достовірність, єдність методики звітних показників, порівнянність звітних показників з минулими та ін.

Подання інформації у фінансовій звітності розраховано насамперед на зовнішніх користувачів інформації, таких як інвестори, замовники, засновники, банки, постачальники та інші кредитори, органи державного управління та інших, які не можуть вимагати звітів з урахуванням їх конкретних потреб. Проте, набір показників у фінансовій звітності повинен задовольнити їх вимоги. Внутрішнім користувачам фінансової звітності, крім стандартного набору звітних форм можливе надання управлінської звітності. Фінансова звітність повинна містити дані про: підприємство; дату звітності або звітного періоду (причини і наслідки відхилень повинні бути розкриті у примітках до фінансової звітності); валюту звітності й одиницю виміру; облікову політику підприємства і її зміни; іншу інформацію, розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартами). Ці дані потрібні для зрозумілості фінансової звітності користувачам.

Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» облікова політика це сукупність принципів, методів і процедур, що використовується підприємством для складання та подання фінансової звітності[40]. У МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» наводиться визначення подібне до того, що надано у Законі: «облікова політика — конкретні принципи, основи, домовленості, правила та

практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності» [27]. Досліджуючи визначення поняття «облікова політика» Козак О.О. відмічає, що воно здійснюється законодавчо у багатьох країнах, і спільним у визначеннях облікової політики є те, що її трактують як сукупність принципів, методів, прийомів і процедур, які застосовуються суб'єктом господарювання для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності [20].

Важливі фактори, що враховує облікова політика, і від яких залежить побудова бухгалтерського обліку на підприємстві це: форма власності та організаційно-правова структура підприємства; вид економічної діяльності (зумовлює особливості та умови облікової роботи); параметри підприємства за обсягами діяльності, номенклатура продукції (товарів), чисельність працюючих; умови придбання підприємством ресурсів та умови реалізації продукції (товарів); матеріально-технічне забезпечення облікової роботи підприємства; система оподаткування; тощо.

Можливість вибору принципів, методів та прийомів ведення бухгалтерського обліку при формуванні показників бухгалтерської фінансової звітності дозволяє забезпечити відповідність звітних даних умовам, задачам та функціональній структурі кожного окремого суб'єкта господарювання, що підвищує інформативність звітності. Вибір принципів, методів та прийомів бухгалтерського обліку безпосередньо впливає на формування показників бухгалтерської фінансової звітності. З метою удосконалення методології складання бухгалтерської фінансової звітності наведемо поетапне формування облікової політики підприємства (рис. 1.1).

Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, які затверджуються Міністерством фінансів України є методологічною основою облікової політики в Україні.

Організаційні аспекти облікової політики, тобто перелік і детальна характеристика процедур бухгалтерського обліку, визначаються виключно підприємством.

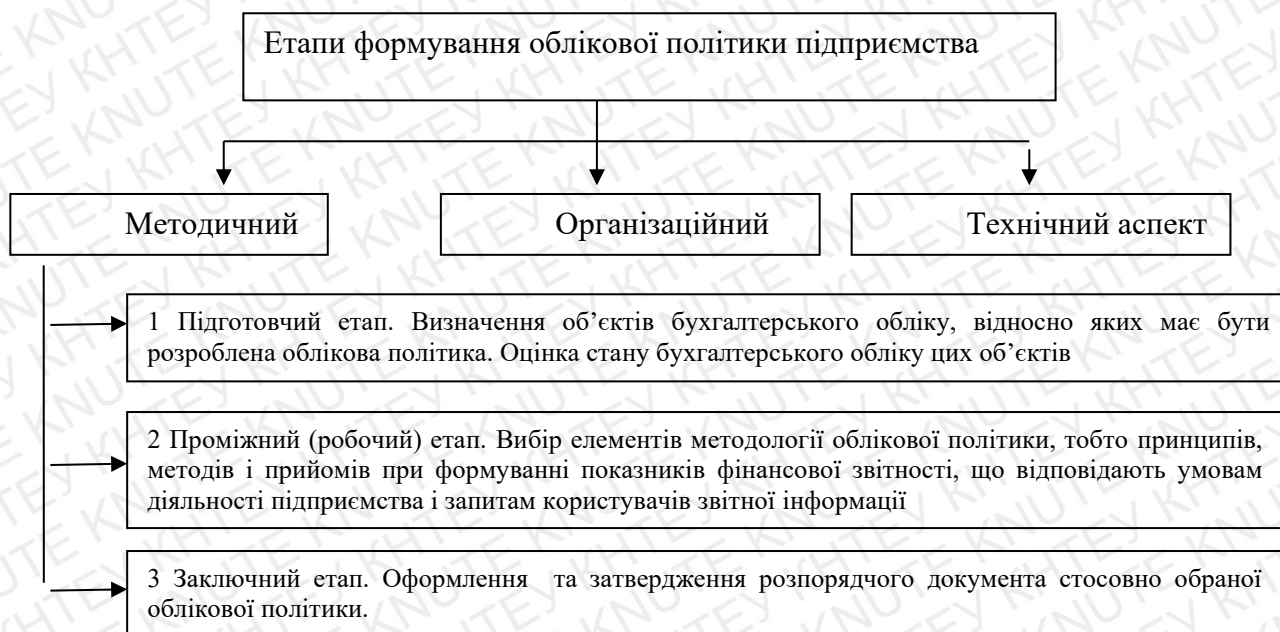

Рис. 1.1 Етапи формування облікової політики підприємства
Джерело: розроблено на основі [8]

В основу формування елементів облікової політики підприємства покладені наступні принципи підготовки фінансової звітності: обачності; повного висвітлення; автономності; послідовності; безперервності; нарахування та відповідності доходів і витрат; превалювання змісту над формою; історичної (фактичної) собівартості; єдиного грошового вимірника; періодичності.

Принцип послідовності, обов'язково повинен дотримуватись щодо застосування облікової політики, згідно з яким підприємству слід постійно (кожного року) застосовувати обрану облікову політику. Зміна облікової політики можлива лише у таких випадках: змінюються статутні вимоги; змінюються вимоги органу, який здійснює державне регулювання методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності; зміни облікової політики забезпечать більш достовірне відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. Ці зміни повинні бути обґрунтовані та розкриті у фінансовій звітності.

Формування облікової політики підприємства тісно пов'язане з визначенням облікових оцінок. З метою складання фінансової звітності та безпосередньо організації бухгалтерського обліку підприємства

використовують методи обліку, які базуються на відповідних оцінках. Необхідно уточнити, що не всі статті фінансової звітності можуть мати точний вимір, а тільки попередньо оцінений (це в більшій мірі стосується витрат підприємства).

Облікова оцінка (попередня оцінка) яка використовується підприємством з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами, що важливо для визначення фінансового результату за звітний період. Отже, в обліковій політиці підприємства висвітлюється: принципи оцінки статей звітності; методи обліку окремих статей звітності [30].

Давидов Г.М. та ін. автори методи ведення бухгалтерського обліку, що визначаються в межах облікової політики поділяють на дві групи. До першої групи вони віднесли методи, що визначають оцінку окремих статей фінансової звітності, це: методи амортизації основних засобів, методи амортизації нематеріальних активів, інших необоротних матеріальних активів, методи оцінки вибуття запасів, методи оцінки активів чи зобов'язань в операціях пов'язаних сторін, методи визначення величини резерву сумнівних боргів, тощо. До другої групи відносяться методи, що сприяють визнанню окремих елементів фінансової звітності і забезпечують порядок визнання активів і зобов'язань, це: визначення межі суттєвості, тривалості операційного циклу, строку корисного використання основних засобів і нематеріальних активів, способу розрахунку коефіцієнта сумнівності, суттєвого часу, кваліфікаційних активів, тощо [33].

Підприємство, виходячи з конкретних умов господарювання може обирати найбільш прийнятні для нього форми ведення обліку.

Для того щоб зрозуміти, які статті підлягають висвітленню в обліковій політиці, необхідно вивчити зміст окремих ПСБО, що регламентують порядок розкриття в Примітках до фінансової звітності і склад інформації, які впливають на облікову політику підприємства (дод.Г). При складанні наказу про облікову політику підприємства потрібно враховувати вимоги як ПСБО, так і Методрекомендацій № 635 [30,42].

Деякі елементи обліку, наприклад ведення окремого субрахунку обліку транспортною заготівельних витрат, застосування рахунків класу 8 та/або рахунків класу 9 Плану рахунків тощо, не мають прямого відношення до облікової політики, а належать до організаційних аспектів системи бухгалтерського обліку, які, по суті, доцільно відображати у наказі про організацію бухгалтерського обліку на підприємстві [45].

Розкриваючи інформаційне забезпечення формування фінансової звітності у другому розділі доцільно розглянути методику складання всіх форм фінансової звітності.

1.2. Нормативне регулювання облікового забезпечення та фінансової звітності малого підприємства

Правові основи з питань ведення обліку та складання фінансової звітності регламентуються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [40], Постановою КМУ «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» [41], Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності (за ПСБО) [26], ПСБО та МСФЗ, що залежить від характеру суб'єкта звітності, зокрема НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [30]. Прийняття відповідних документів здійснюється з метою створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств [40]. Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності гарантує і захищає інтереси користувачів, створює умови для вдосконалення бухгалтерського обліку у відповідності до вимог часу.

Нормативно-правова база з облікового забезпечення формування фінансової звітності підприємства наведена в додатку Д.

Головним документом для бухгалтера незмінно є Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996, який, за останні роки зазнав суттєвих змін. Він установлює правові засади регулювання,

організації, ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні[40].

Серед законодавчих новацій, зокрема: подання звіту про управління (крім малих підприємств). Це документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики й невизначеності його діяльності. З'явилося поняття «таксономія фінансової звітності» — склад статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю. Таксономія фінансової звітності затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку. Фінансова звітність та консолідована фінансова звітність за міжнародними стандартами складаються на підставі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами.

Як вже відмічалось, з 2018 року частиною другою статті 2 Закону встановлені критерії віднесення підприємств до мікро-, малих, середніх або великих підприємств залежно від балансової вартості активів, чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та середньої кількості працівників [40].

Відповідно до статті 121 Закону підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності (далі - МСФЗ).

Підприємства, крім тих, що зазначені в статті 121 Закону, самостійно визначають доцільність застосування міжнародних стандартів для складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності [40].

Для підприємства, що відповідає критеріям великого підприємства та належить до підприємств, що становлять суспільний інтерес, зміна категорії з

середнього на велике здійснюється з 01.01.2020, та, відповідно, виникає обов'язок скласти фінансову звітність за МСФЗ. Проміжна фінансова звітність, річна фінансова звітність та консолідована фінансова звітність за 2020 рік складається та подається таким підприємством відповідно до вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку з обов'язковим перерахунком показників фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності». Починаючи з 01.01.2021 підприємство складає проміжну фінансову звітність, річну фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за 2021 рік за МСФЗ [28,35].

З Порядку подання фінансової звітності № 419 можна дізнатися про те, в які строки, з якою періодичністю і кому необхідно подавати фінансову звітність. Цей документ також за останні роки зазнав суттєвих змін: фінансова звітність подається органам, до сфери управління яких належать підприємства, трудовим колективам на їх вимогу, власникам (засновникам) відповідно до установчих документів, а також згідно із законодавством - іншим органам та користувачам, зокрема органам державної статистики [41].

Існують певні вимоги щодо подання фінансової звітності, тобто необхідно враховувати вимоги нормативних документів представлених в табл. 1.2.

Малі підприємства повинні подавати фінансову звітність до органів статистики не пізніше 25-го числа місяця, що настає за звітним кварталом. А малі підприємства — платники податку на прибуток (платники ПНП), яким встановлено квартальний звітний період, також повинні подати фінансову звітність як додаток до декларації з податку на прибуток.

Згідно змін внесених у 2021 році до Порядку подання фінансової звітності № 419, малі підприємства повинні подавати річну фінансову звітність не пізніше 28 лютого року, що настає за звітним роком.

Таблиця 1.2

Періодичність подання фінансової звітності малими підприємствами

Звітність	Річна звітність (без проміжної) за формами 1-мс та 2-мс	Проміжна (квартальна) звітність	
		До податкових органів	До органів статистики
Нормативно-правовий документ	НП(С)БО 25	Податковий Кодекс України	Закон України про бухгалтерський облік та фінансову звітність Порядок подання фінансової звітності
Суб'єкти господарювання - Малі підприємства	Платники єдиного податку 3-ї групи (юридичні особи)	«Квартальні» платники ПНП	-«Квартальні» та «річні» платники ПНП -Платники єдиного податку 4-ї групи

Джерело: розроблено на основі [30,31, 38,40,41]

Також підприємство повинне визначитися, які стандарти бухгалтерського обліку воно зобов'язане (або має право) застосовувати: міжнародні стандарти фінансової звітності чи національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Для ведення обліку та складання фінансової звітності досліджуване підприємство керується нормами НПСБО 1 та ПСБО 25. У 2019 році ПСБО 25 змінив свій статус і назву з ПСБО 25 «Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва» на НПСБО 25 «Спрощена фінансова звітність». Такими змінами було врегульоване питання про подання скороченої фінансової звітності та ведення бухгалтерського обліку тими підприємствами, які таку звітність подають[30,31].

Форми скороченої фінансової звітності затвержені НПСБО 25 це форми №1-м та 2-м або №1-мс та №2-мс, які з 2019 року змінили назву. Так форми №1-м та 2-м з назви «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» стала називатися «Фінансова звітність малого підприємства». А форми №1-мс та №2-мсз назви «Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» - «Фінансова звітність мікропідприємства» [31].

Малі підприємства можуть закріпити в обліковій політиці і в обліку : не відображати зменшення корисності та не проводити переоцінку об'єктів основних засобів; не створювати забезпечення майбутніх витрат і платежів (на оплату майбутніх відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо), а визнавати ці витрати в період їх фактичного здійснення; не створювати резерв сумнівних боргів, а відображати дебіторську заборгованість у балансі за її фактичною вартістю. Це стосується підприємств, що подають Спрощений фінансовий звіт (малі єдиноподатники групи 3). Для підприємств, які подають фінансову звітність за формами № 1-м і № 2-м, таке послаблення не передбачене. Їм доведеться виконувати всі вимоги відповідних бухгалтерських стандартів.

Огляд спеціальної літератури з облікового забезпечення формування фінансової звітності підприємства наведено в додатку Е.

Аналізуючи спеціальну літературу з досліджуваної теми, можна відмітити, що автори в основному розкривають методику складання фінансової звітності, та зміни в законодавстві.

Безверхий К. В. провів аналіз відмінностей облікових підходів за НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та Міжнародних стандартів фінансової звітності. Запропонував конкретні заходи щодо вдосконалення НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та приведення його положень у відповідність до міжнародних стандартів фінансової звітності. Проте аналіз формування показників звітності розкрито недостатньо [2].

Спрощену систему оподаткування, облік і звітність малих підприємств дослідила Іванишина О. С. У статті автор розглянув нормативно-правові засади та умови застосування спрощеної системи оподаткування малого підприємства в Україні. Також автор виокремила актуальні проблеми функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні та достатньо повно визначила перспективні напрями вдосконалення спрощеної системи оподаткування з метою підтримки та стимулювання діяльності малого бізнесу[14].

Подольнчук О.А. розкриває питання організації обліку суб'єктів малого підприємництва, залежно від сфери діяльності, кількості працюючих, системи оподаткування, розміру доходу. Важливим в статті є обґрунтовано факторів впливу на організацію обліку малих підприємств. Подольнчук О.А. розкрила переваги та недоліки спрощеної та загальної систем оподаткування малих підприємств[39].

Безпосередньо дослідженням облікового забезпечення формування фінансової звітності займалися Камінська Т.Г. та Костенко О.М. Вони дослідили місце та роль фінансової звітності як джерела даних для потреб управління і складання фінансової звітності. Зокрема, авторами запропоновано удосконалення закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [17].

1.3. Характеристика системи оподаткування малого підприємства

Основним фактором, що впливає на побудову обліку в малому бізнесі є діюча система оподаткування. З введенням Податкового кодексу України суб'єкти малого підприємництва (мікро- та малі підприємства) можуть застосовувати два варіанти оподаткування: загальну систему оподаткування або спрощену систему оподаткування [38].

Малі підприємства можуть знаходитись на загальній системі оподаткування. Загальну систему оподаткування обирають юридичні особи незалежно від виду діяльності, суми річного доходу чи кількості працівників. В цьому випадку вибір системи не обмежується жодними критеріями, і податок складає відсоток від прибутку.

Малі підприємства, які обрали загальну систему оподаткування, сплачують лише податок на прибуток підприємств за наступними ставками:

Основна ставка – 18% від доходу;

Спеціальна ставка – 0% або 3% від доходу (для страховиків залежно від виду страхування).

Якщо у малого підприємства, платника податку на прибуток річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку, за останній річний звітний (податковий) період перевищує 20 млн. грн., то йому доведеться подати фіскалам проміжну фінансову звітність у складі податковоприбуткової декларації за звітний квартал.

Платники податку на прибуток, які застосовують НП(С)БО 25, не визначають суми відстрочених податкових активів і відстрочених податкових зобов'язань відповідно до П(С)БО 17. Такий висновок можна зробити виходячи з норм НП(С)БО 25 [31].

Спрощена система оподаткування існує в Україні з метою зменшення податкового навантаження та стимулювання розвитку малого бізнесу. В межах спрощеної системи, на заміну окремим платежам приходиться єдиний податок. Розмір єдиного податку може бути фіксованим або коливатися залежно від доходу. Також, до спрощеної системи оподаткування застосовується й спеціальний режим звітності. Щоб стати платником єдиного податку потрібно відповідати ряду обов'язкових критеріїв: бути резидентом України, не мати боргу перед державою, займатися тільки тією підприємницькою діяльністю, що передбачає законодавство, відповідати стандартам однієї з чотирьох груп єдиного податку.

Спрощена система оподаткування для малих підприємств характеризується більш простими правилами обліку податків та меншим ризиком раптових перевірок, ніж в загальній системі.

Всі малі підприємства на спрощеній системі оподаткування автоматично попадають в третю групу платників єдиного податку. Обов'язкові оплати:

1. основна ставка – 5% від обороту коштів;
2. якщо юридична особа є добровільним платником ПДВ – 3% від обороту коштів.

Обсяг річної виручки для юридичних осіб на спрощеній системі оподаткування не може перевищувати 5 мільйонів гривень.

Спрощену систему оподаткування суб'єктів малого підприємництва ілюструє табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

Категорія платників	Оподаткування
юридичні особи - малі єдиноподатники групи 3	суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 1167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 01 січня податкового (звітного) року.
Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	основна ставка – 5% від обороту коштів;
	якщо юридична особа є добровільним платником ПДВ – 3% від обороту коштів.

Джерело: розроблено на основі [31,38]

Не всі підприємства-єдиноподатники мають право застосовувати НП(С)БО 25, а тільки ті, які відповідають критеріям мікро- або малого підприємства. ПКУ не містить обмеження за кількістю найманих працівників і балансовою вартістю активів для єдиноподатників групи 3. Тому не завжди єдиноподатник є мікро- або малим підприємством. Якщо кількість найманих працівників платника єдиного податку перевищить 50 осіб і балансова вартість його активів становитиме більше 4 млн. євро, то йому доведеться відмовитися від застосування НП(С)БО 25 і перейти на повноформатну фін звітність [31,38].

У зв'язку зі зростанням в 2021 році мінімальної зарплати, в Україні підвищуються податки, в першу чергу для малого бізнесу. За даними ООН, понад 10% українських малих і середніх підприємств на межі банкрутства.

Введення карантинних заходів з приводу пандемії COVID-19 призвело до значних негативних наслідків для бізнесу: часткове або повне зупинення функціонування частини підприємств, ускладнення логістики, звільнення частини працівників, зниження прибутків, руйнування ланцюгів поставок тощо.

Найбільш уразливими в нинішніх умовах порушення макроекономічної стабільності виявилися суб'єкти малого підприємництва, які не мають достатньої «подушки безпеки». Більшість суб'єктів малого підприємництва (а

це близько 4 млн. робочих місць) втратили до 75% доходів. Проте, саме з малим підприємництвом пов'язані надії на швидкі позитивні структурні зміни в економіці, вихід з економічної кризи та створення умов для економічного зростання.

В Україні суб'єкти малого, а також середнього підприємництва забезпечують близько 64% доданої вартості, 81,5% зайнятості та 37% податкових надходжень, що і підтверджує його ключову роль в національній економіці [36].

Велика роль малих і середніх підприємств примусила багато країн ЄС визнати необхідність розробки спеціальної податкової політики. Однією з найпоширеніших форм стимулювання розвитку малого підприємництва в розвинутих країнах є створення для них преференцій в оподаткуванні. Це досягається шляхом введення спеціальних податкових правил (Франція) або застосування загальних правил з окремими пільгами для малих підприємств (США, Великобританія). Тому доцільно розглянути міжнародну практику застосування спрощених (спеціальних) режимів оподаткування малого бізнесу та необхідність її адаптації й застосування в Україні [12,23].

У Франції підприємства не подають декларації про податок на додану вартість, проте виплачують прибуткові податки, рівень яких залежить від сфери діяльності (торговельні операції, послуги та ін). Обліковий процес на мікропідприємствах Франції пов'язаний із введенням книг обліку закупівель та обліку надходжень (наведені суми документально підтверджуються) й обліком копій рахунків про сплату податку на додану вартість (з позначками, що ПДВ не сплачується, тому що мінімальне граничне значення величини річного обороту не перевищено) [12,23].

Малі підприємства та середні у Великобританії розраховують і декларують доходи на загальних підставах. Проте, річний дохід яких менший ніж 15 тис. Фунтів стерлінгів, заповнюють просту податкову декларацію без деталізованих даних про господарсько-фінансову діяльність,

активи чи зобов'язання. У Великобританії застосовується прогресивна шкала оподаткування прибутком [12].

Для малих підприємств законодавством передбачена податкова знижка на амортизацію будівель та устаткування, яка дає змогу вираховувати з бази оподаткування до 40%, також застосовуються податкові пільги на інвестиції в інформаційні технології, засоби зв'язку та науково-дослідницьку діяльність. Малі підприємства, в яких річний оборот не перевищує 52 тис. фунтів, не зобов'язані реєструватися платниками ПДВ. Стандартна ставка ПДВ становить 17,5% [12].

У США відсутні особливі податкові режими для малих та середніх підприємств. Усі підприємства зобов'язані вести бухгалтерський облік в повному обсязі, для розрахунку прибутку з метою оподаткування [12,23].

Проте для малих підприємств передбачені спеціальні положення, що спрощують процедуру обліку та безпосередньо звітності оподатковуваного прибутку за прогресивною шкалою.

Як бачимо, у розвинених країнах спрощені системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва, аналогічні єдиному податку в Україні, не використовуються.

Податковим кодексом України було передбачено певні вдосконалення податкової системи: зменшення кількості податків, поступове зменшення ставок податків, удосконалено механізм розрахунків між бюджетом і платниками податків. Однак, стосовно малих підприємств і в подальшому необхідно впроваджувати пільги в оподаткуванні.

Висновки за розділом 1

Обліковий цикл бухгалтерського опрацювання даних завершується складанням фінансової звітності. Звітні дані отримуються шляхом виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення і передачі інформації про діяльність підприємства, тобто в процесі бухгалтерського обліку.

Фінансова звітність буває двох видів: повна і скорочена. Малі підприємства можуть подавати фінансову звітність як повну так і скорочену за показниками.

Скорочена фінансову звітність малого підприємства складається з форми № 1-м і № 2-м. Відповідні форми та порядок їх складання наведено в НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність».

Основні зміни, що введено до НП(С)БО 1, НП(С)БО 25 та Порядку подання фінансової звітності у 2019 році є: 1) Малі підприємства повинні складати і подавати проміжну фінансову звітність. 2) Уточнено перелік підприємств, які мають право застосовувати НП(С)БО 25, а отже, складати фінансову звітність за скороченою формою. 3) Установлено, що підприємства, на які поширюється дія НП(С)БО 25 мають право вибору форми подання фінансової звітності, тобто подавати повну чи скорочену фінансову звітність.

Правові основи з питань ведення обліку та складання фінансової звітності регламентуються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Постановою КМУ «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності», Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності (за ПСБО), ПСБО та МСФЗ, що залежить від характеру суб'єкта звітності, зокрема Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку НП (С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Згідно Податкового кодексу України малі підприємства можуть застосовувати два варіанти оподаткування: загальну систему оподаткування та спрощену систему оподаткування.

Вважаємо, що основні законодавчі новації останніх років можна вважати позитивними, оскільки відбулося впорядкування видів суб'єктів малого бізнесу з точки зору форми подання фінансової звітності.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПП «КАНЦЛЕР-2008»

Для дослідження теми випускної кваліфікаційної роботи використовувались матеріали ПП «КАНЦЛЕР-2008».

ПП «КАНЦЛЕР-2008» є юридичною особою та діє на підставі затвердженого Статуту і за законодавством України, воно також відповідає за своїми зобов'язаннями тільки належним йому майном, на яке згідно з чинним законодавством може бути звернено стягнення.

Основна мета діяльності підприємства полягає у задоволенні потреб населення в товарах, участь у створенні ринкової інфраструктури на території України, отримання прибутку в інтересах засновників.

Основним предметом діяльності підприємства є здійснення акумулювання коштів для торгівельної діяльності.

У відповідності до мети та предмета діяльності підприємство здійснює: оптову торгівлю іншими побутовими товарами; оптову торгівлю іншими непродовольчими товарами; інше.

У випадках обумовлених законодавством, базове підприємство отримує ліцензії на право здійснення відповідних видів діяльності.

Підприємство самостійно здійснює господарську діяльність, складає план на підставі економічних нормативів та замовлення споживачів з урахуванням попиту та ринкової кон'юнктури.

Джерелами формування майна фірми є: грошові та матеріальні внески засновників; доходи, отримані від реалізації продукції та послуг; кредити банків та інших кредиторів; доходи від цінних паперів; інші джерела, не заборонені законодавством.

Майно ПП «КАНЦЛЕР-2008» становлять основні засоби, нематеріальні активи та оборотні кошти, фінансові ресурси, інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі підприємства.

Оперативний та бухгалтерський облік, статистичну звітність підприємство здійснює в порядку, встановленому законодавством України для малих підприємств. Облік на ПП «КАНЦЛЕР-2008» ведеться обліковою групою, яку очолює головний бухгалтер.

На базовому підприємстві прийнята облікова політика, яка затверджена наказом №1 від 03.01.2019 року «Про облікову політику» директором підприємства.

На підприємстві використовується автоматизована форма бухгалтерського обліку, з використанням програми «1:С Бухгалтерія».

Що ж стосується податкового обліку, то незважаючи на те, що ПП «КАНЦЛЕР-2008» є малим підприємством, воно використовує звичайну систему оподаткування. Підприємство зареєстроване як платник ПДВ, має свідоцтво та код платника ПДВ, веде податковий облік доходів та витрат і на основі цього обліку заповнює і здає податкову звітність (декларацію з ПДВ та декларацію про прибуток підприємства).

За даними фінансової звітності проведена оцінка основних показників діяльності підприємства (Додатки Ж, З, И, К).

За період, що аналізується, розмір доходу від реалізації базового підприємства спочатку зменшувався, а за останній рік збільшився. Зменшення було пов'язано з вагомим скороченням обсягів реалізації у 2018-2019 роках та реорганізацією підприємства. В 2020 році чистий дохід від реалізації склав 2904,8 тис. грн., що є найбільшим за період, що аналізується. Так, в 2020 році чистий дохід від реалізації в порівнянні з 2019 роком більше на 718,6 тис.грн. або 32,9,1%, а в порівнянні з 2018 роком збільшився на 735,3,0 тис. грн, тобто на 33,9%.

Аналогічну тенденцію мав показник собівартість реалізованих товарів.

У 2020 року собівартість реалізованих товарів склала 2603,8 тис. грн., що на 613,2 тис. грн.(30,8%) більше ніж у попередньому році і на 603,6 тис. грн.(30,2%) більше ніж у 2018 році.

На підприємстві відбулося скорочення чисельності штатних працівників – з 29 чоловік в 2019 році до 24 чоловік в 2020 році, а отже і зменшенням витрат на оплату праці і відрахувань на соціальне страхування тощо.

Результати фінансово-господарської діяльності ПП «КАНЦЛЕР-2008» протягом 2017-2020 років були позитивними, тобто підприємство отримувало чисті прибутки, але в 2020 році даний показник на 21,2% менший від 2018 року. Проте найменшим цей показник був у 2018 році, коли він склав 6,2 тис. грн.

Аналіз показників балансу починається з аналізу активів та пасивів підприємства, далі аналізується фінансовий стан підприємства.

Проаналізуємо активи підприємства. Використовуючи дані про стан і зміну обсягу та структури активів підприємства (додатки Л, М) можна зробити основні висновки про фінансовий стан: за звітний рік структура активів ПП «КАНЦЛЕР-2008» дещо змінилась.

Сума необоротного капіталу зменшилась за рахунок зменшення основних засобів у 2019 році на 11,6 тис.грн, а у 2020 на 0,7 тис. грн. А сума оборотного капіталу збільшилась в основному за рахунок збільшення запасів на у 2019 році на 31,5 тис. грн, а у 2020 році на 7,5 тис. грн. Грошових коштів у 2019 році в порівнянні з 2018 роком теж стало більше на 31,8 тис. грн. Хоча у 2020 році грошових коштів у підприємства зменшилось на 21,4 тис. грн.

Аналізуючи дані дод. Л., можна відмітити, що найбільшу питому вагу в поточних активах займають запаси, так у 2018 році у їх питома вага у складі активів склала 75%. В 2019 та 2020 роках питома вага запасів теж була найбільшою і відповідно склала 64,4% та 67,4%. В 2019 році питома вага ліквідних активів, таких як грошові кошти склала 21,4%, проте у 2020 році їх питома вага зменшилась на 13,8%. На рис. в дод.М подана структура активів та їх динаміка за 2018-2020 роки.

Будь-яке підприємство покриває потребу своїх активів за рахунок власних і залучених джерел (капіталу), які визначаються як його пасиви.

Фінансовий стан підприємства багато в чому залежить від того, які кошти воно має в своєму розпорядженні і ким вони вкладені. По мірі власності використовуваний капітал підрозділяється на власний і позичений. По строку використання розрізняють капітал довгостроковий постійний, і короткостроковий.

В залежності від того на скільки оптимальне відношення власного і позиченого капіталу, багато в чому залежить фінансовий стан підприємства. Обґрунтування правильної фінансової стратегії допоможе підприємству підвищити ефективність своєї діяльності. Структура власного капіталу представлена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1.

Структура власного капіталу підприємства
(тис. грн.)

Власний капітал	Сума			Відхилення (+,-) 2020 року	
	На 31.12. 2018	На 31.12. 2019	На 31.12. 2020	від 2018	від 2019
Статутний капітал	0,1	0,1	0,1	-	-
Додатковий капітал	22,1	22,1	22,1	-	-
Нерозподілений прибуток(непокриті збитки)	35,4	52	66,8	34,1	14,8
Усього за розділом I пасиву	57,6	74,2	89	34,1	14,8

Джерело: авторська розробка

Як видно з табл.2.1. статутний та додатковий капітал за період, що аналізується залишився без змін. Підприємство має прибутки і у 2020 році прибуток збільшився на 14,8 тис. грн в порівнянні з 2019 роком.

В цілому власний капітал ПП «КАНЦЛЕР-2008» має тенденцію до підвищення. Це свідчить про те, що фінансова залежність підприємства до зовнішніх інвесторів дещо зменшилась. З даних наведеної таблиці можна

зробити висновок, що суттєвих змін в структурі власного капіталу не спостерігається.

При внутрішньому аналізі фінансового стану необхідно виачити динаміку і структуру позиченого капіталу, визначити причини зміни окремих його складових і дати оцінку цим змінам за звітний період. Склад і структура залученого капіталу підприємства подана в дод. Н та П.

З даних додатків видно, що підприємство не має заборгованості по кредитам банку. Також підприємство не залуцає позикових коштів. Негативним моментом в діяльності підприємства є те, що збільшилась заборгованість: за товари, роботи, послуги в 2019 році в порівнянні з 2018 роком на 3,2 тис. грн, але вже в 2020 році в порівнянні з 2019 роком цей показник зменшився на 8,3 тис. грн., що є позитивним в діяльності підприємства. Проте інші види кредиторської заборгованості дещо збільшились. Необхідно слідкувати за погашенням кредиторської заборгованості, так як прострочена заборгованість приводить до виплати штрафів, санкцій і погіршенню фінансового стану підприємства.

Як видно додатків найбільшу питому вагу у складі поточних зобов'язань займає кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги. У 2018 році – 83,3%, у 2019 році-91,6%, а у 2020 році 93,7%.

Показники для аналізу ліквідності, фінансової стійкості та рентабельності підприємства наведені в дод.Р.

Ліквідність підприємства ПП «КАНЦЛЕР-2008» в цілому задовільна. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує здатність покриття своїх поточних зобов'язань грошовими коштами, і його значення більше за нормативне, тобто більше 0, що говорить про забезпечення стабільного розвитку підприємства. Покриття поточних зобов'язань активами, які розуміють під собою або грошові кошти, або заборгованість у грошових коштах (дебіторська заборгованість) - показує коефіцієнт швидкої ліквідності. Теоретично виправдане значення коефіцієнта швидкої ліквідності коливається у межах 0,6-0,8. Дані додатку

показують, що у періоді спостереження цей коефіцієнт не задовольняв прийнятні критерії.

Коефіцієнт покриття є найбільш узагальнюючим показником, який дає характеристику ліквідності всіх оборотних активів. Коефіцієнт покриття у 2019 р.- 2020 р. збільшився майже на 0,270. Збільшення цього показника – прекрасна тенденція для підприємства, тому, що збільшується впевненість щодо можливостей підприємства. Але цей показник не відповідає нормативному значенню: 2-2,5.

Чистий оборотний капітал збільшився у 2020 році на 12,5%. Цей показник показує наявність власних оборотних коштів.

Визначальною характеристикою фінансового стану підприємства є його платоспроможність. Платоспроможність визначається здатністю підприємства до швидкого погашення своїх короткострокових зобов'язань.

Коефіцієнт платоспроможності (автономії) збільшився протягом останнього року 0,080. В той же час, його значення набагато менше за нормативне і негативно характеризує діяльність підприємства, щодо самостійного забезпечення своєї діяльності.

Коефіцієнт фінансування, має значення менше від нормативного – це свідчить про незадовільний стан підприємства і тенденція до його покращення не спостерігається.

Коефіцієнт забезпечення власними оборотними активами повинен зростати, і це явище спостерігається на базовому підприємстві тільки за останній рік. У 2020 році у порівнянні з попереднім роком він збільшився на 0,270. Його значення на достатньому рівні. За рахунок оборотних активів підприємство може покрити весь розмір зобов'язань.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу має значення більше за нуль, і це позитивний момент в діяльності підприємства.

Що стосується показників рентабельності, то з їх допомогою можна оцінити ефективність діяльності підприємства, тобто скільки активи, власний капітал, в цілому діяльність підприємства приносить чистого прибутку. Дані

показники повинні мати позитивне значення і зростати. Базове підприємство має прибутки. Прибуток, отриманий підприємством зростає кожного року і це говорить про те, що підприємство обрало вірну політику.

Робота підприємства в цілому задовільна, оскільки показники ліквідності, ділової активності та рентабельності за останній рік мають тенденцію до зростання.

Проаналізувавши показники фінансової звітності ПП «КАНЦЛЕР-2008», можна зробити деякі висновки по діяльності підприємства. В 2020 році порівняно з попереднім об'єм реалізації продукції збільшився, витрати відповідно теж збільшились, проте завдяки збільшенню доходів у підприємства збільшились прибутки. Це свідчить про покращення діяльності підприємства, хоча і в попередніх роках стан підприємства був задовільний.

В цілому діяльність підприємства можна охарактеризувати як позитивну і стабільну.

2.2. Склад первинних облікових документів та вибір форми бухгалтерського обліку малого підприємства

Без належної фіксації фактів господарського життя система бухгалтерського обліку не забезпечує формування достовірної інформації, тому не виконує свого призначення. Обліковий цикл починається із заповнення первинного документу і закінчується узагальненням даних обліку та складанням фінансової звітності. Отже, в основі системи бухгалтерського обліку є первинне документування та складання звітних форм.

На підприємстві повинна бути побудована ефективна система обліку всіх явищ та процесів. Кожна господарська операція, що підлягає обліку, повинна бути задокументована і для цього передбачені відповідні форми первинних документів та облікові регістри.

Формування обліково-інформаційного забезпечення для формування фінансової звітності починається із складання первинних документів. Для

складання первинних документів необхідно керуватися Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку №88, що поширюється на всі підприємства, установи й організації незалежно від форм власності (крім банків) [44]. Затверджені законодавством України форми первинних документів забезпечують фіксацію усіх операцій, що здійснюються на підприємстві. Як відмічають Камінська Т.Г. і Костенко О.М. такий рівень оцінки обліково-інформаційної системи називають первинним, оскільки саме на ньому здійснюється початкова (перша) фіксація інформації про об'єкт у системі бухгалтерського обліку [17].

На цьому етапі фіксується залучення ресурсів (основні засоби, товари, тощо), собівартість їх придбання або виготовлення, за якою об'єкт буде зарахований на баланс. На первинному рівні обліку об'єкти фіксуються кожен окремо, далі відбувається їх групування на рівні облікових регістрів. З первинних документів інформація накопичується в журналі господарських операцій (при автоматизованому обліку), на основі якої складаються відповідні картки обліку окремих об'єктів, або переноситься до облікових регістрів зразу (при ручному варіанті обліку). Синтетичний та аналітичний обліку здійснюється в облікових реєстрах. Перелік форм облікових регістрів може відрізнитися залежно від обраної форми ведення обліку, що залежить від специфіки діяльності підприємства та галузі економіки, у якій функціонує підприємство.

В облікових реєстрах (відомостях, журналах) відповідні об'єкти обліковуються за групами та історичною вартістю. На їх та на основі Головної книги дані узагальнюються в оборотних відомостях, що в подальшому використовується для складання фінансової звітності. В умовах комп'ютеризації облікових робіт зазначені облікові реєстри формуються автоматично у програмному забезпеченні (картки обліку), і форми звітності отримуються автоматично. Ведення обліку за допомогою відповідних програм («1С;Підприємство, Галактика, Парус) спрощує роботу бухгалтера та унеможливорює технічні помилки в розрахунках. Проте, для ведення обліку

потрібні висококваліфіковані фахівці, що знають економіку та систему рахунків і записів на них.

На досліджуваному підприємстві первинна документація може складатися працівниками самостійно та по деяким операціям отримується від постачальників та усіх інших контрагентів (банків, покупців тощо). Бухгалтером данні вводяться в електронну систему, на основі цього в подальшому формуються облікові регістри та звітність. На підприємстві використовується автоматизована форма ведення обліку, що передбачає автоматичне формування звітності для певних внутрішніх і зовнішніх користувачів облікової інформації. Формування фінансової звітності є завершальним етапом облікових робіт.

Вибір форми обліку і її застосування залежать від типу підприємства, обсягу документації, організації бухгалтерського обліку на підприємстві, наявної комп'ютерної техніки і програми автоматизації, та кваліфікації облікових працівників.

Смірнова І.В. відмічає, що ознаками форм бухгалтерського обліку є: наявність певної системи реєстрів хронологічного та системного (аналітичного та синтетичного) обліку на підприємстві; форма і зміст облікових реєстрів (окремі листки, книги, машинограми) з відповідними реквізитами, та їх розміщення; взаємозв'язок окремих реєстрів; способи та технічні засоби запису операцій у відповідні реєстри (ручний чи автоматизований) [49].

Можна відмітити, кожна з форм має єдину структуру, і включає перелік компонентів таких як: тип запису (простий чи подвійний); хронологічна або систематична послідовність запису; синтетичний і аналітичний облік, тобто число рівнів, на яких узагальнюються облікові дані; повнота запису.

Форми обліку повинні будуватися таким чином, щоб в процесі поточного обліку можна було групувати і систематизувати матеріал відповідно до потреб формування показників у звітності.

Малі підприємства, самостійно обирають форму обліку на основі Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

[40]. Малі підприємства застосовують спрощену форму бухгалтерського обліку та звітності, оскільки в Україні розвиток малого бізнесу визнано одним із пріоритетних напрямків державної політики.

В межах застосування спрощеної системи бухгалтерського обліку передбачено застосування спрощеної форми бухгалтерського обліку. З цією ціллю розроблені Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами [25].

Узагальнення інформації про господарські операції малі підприємства можуть здійснюватися за простою і спрощеною формою бухгалтерського обліку, регістри яких побудовані на застосуванні Спрощений Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств [37].

Проста форма бухгалтерського обліку застосовується малими підприємствами з незначною кількістю господарських операцій, що здійснюють діяльність з виконання нематеріаломістких робіт і послуг (без виробництва). Незначний документооборот на таких підприємствах є наслідком обмеженої кількості господарських операцій та невеликої чисельності працюючих.

Спрощена форма бухгалтерського обліку, рекомендована для малих підприємств з більшим обсягом документообороту, чисельністю працюючих, обсягом реалізації. Схема спрощеної форми бухгалтерського обліку представлена на рис.2.2.

Рис.2.2. Схема спрощеної форми бухгалтерського обліку

Джерело: розроблено на основі [25,37].

Ця форма використовується на досліджуваному підприємстві. Основним регістром для обліку за цією формою є «Журнал реєстрації господарських операцій». В цьому журналі застосовується принцип подвійного запису. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами затверджені Міністерством фінансів України [25].

Оскільки підприємства малого бізнесу характеризуються незначною чисельністю працівників (середньооблікова чисельність за рік до 50 осіб) та невеликими обсягами діяльності (до сімдесяти млн. грн. за рік), це певним чином зумовлює формування робочого плану рахунків бухгалтерського обліку для відображення активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій малого підприємства.

Підприємства малого бізнесу, які використовують НП(С)БО 25, можуть застосовувати варіанти Плану рахунків бухгалтерського обліку: 1) План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 [37]; 2) Спрощений План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємництва, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 19.04.2001 р. за № 186.

Записи на рахунках бухгалтерського обліку Спрощеного плану рахунків і на позабалансових рахунках здійснюються відповідно до Інструкції № 291 [37]. Проте, положення Інструкції №291 не завжди відповідають описам рахунків Спрощеного плану рахунків, що, безумовно, створює деякі незручності при їх спільному використанні.

На підприємстві виникає потреба у відкритті ряду субрахунків за окремими синтетичними рахунками, що зумовлено необхідністю деталізації інформації про доходи та витрати для подальшого складання фінансової звітності малого підприємства.

Успішне функціонування будь-якого малого підприємства не можливе без відповідним чином організованої системи обліку. На малому підприємстві

до певної межі можливе скорочення і спрощення обліку. Правильний вибір форми бухгалтерського обліку на підприємстві є однією з необхідних умов ефективної організації бухгалтерського обліку.

2.3. Основні напрямки узагальнення облікової інформації та складання фінансової звітності малого підприємства

Малі підприємства для подання фінансової звітності можуть використовувати форми ті, що прописані у НПСБО 1, тобто загальні, або ті, що наведені у НП(С)БО 25 (тобто скорочені) [30,31]. Своє рішення доцільно закріпити в Наказі про облікову політику. Своєю чергою, обирати між формами № 1-м, № 2-м чи № 1-мс та № 2-мс не можна. Для малих підприємств є вибір, використовувати № 1-м, № 2-м або ж увесь комплект річної звітності за загальними формами з НП(С)БО 1(примітки до фінансової звітності ф. № 5 можуть не складати).

Як вже відмічалось повна фінансова звітність (за ПСБО) включає в себе: Баланс (Звіт про фінансовий стан); Звіт про фінансові результати підприємства (звіт про сукупний дохід); Звіт про рух грошових коштів (за прямим або непрямим методом); Звіт про власний капітал; Примітки до фінансової звітності.

Вихідні дані для складання звітної форми «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» — це залишки за рахунками синтетичного обліку. Залишки наводяться в балансі на початок року та кінець звітного періоду (року, кварталу). Перед складанням балансу дані бухгалтерського обліку узагальнюються в оборотно-сальдова відомість (оборотно-сальдовий баланс). Оборотно-сальдові відомості є за синтетичними і аналітичними рахунками, зо зручно для складання звітних форм, зокрема балансу.

Баланс містить дані про активи та пасиви підприємства. Під активом розуміють частину балансу, що відображає матеріальні та нематеріальні цінності з точки зору їх складу та розміщення. Активи відображається у балансі

за умови, якщо: оцінка їх може бути достовірно визначена; очікується отримання в майбутньому економічних вигод, пов'язаних з їх використанням. В пасиві відображаються джерела утворення засобів підприємства та їх призначення. Пасив балансу у всіх країнах складається з двох частин: зобов'язання (коротко- та довгострокові) і власний капітал.

Структурною одиницею кожного розділу балансу є стаття, вона є неподільним показником в Балансі та характеризує окремий вид або групу активів або вид зобов'язань чи капіталу. Зміст кожної статті Балансу розкрито у Методичних рекомендаціях щодо заповнення форм фінансової звітності [26]. Статті балансу формують на підставі даних бухгалтерських рахунків класів 1 — 6. Для складання окремого розділу балансу є відповідний клас рахунків.

Необхідність заповнення форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)» викликана тим, що інформація, потрібна користувачам для оцінки результативності діяльності підприємства. Визначення рівня розвитку підприємства базується на основі оцінити ділової активності, що в свою чергу, потребує відомостей про доходи та витрати підприємства. У Звіті про фінансові результати наводиться інформація про отримані доходи та понесені витрати. Для складання звіту потрібні дебетові та кредитові обороти відповідних рахунків бухгалтерського обліку 9- го і 7-го класів.

Коли складатися Звіт про фінансові результати необхідно дотримуватися принципу нарахування та відповідності доходів і витрат. Цей принцип ґрунтується на тому, що для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно зіставити доходи звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів.

У складі форм річної звітності великих підприємств є форма № 2 «Звіт про рух грошових коштів», яка відображає вплив операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємств на стан його грошових коштів та їх еквівалентів за визначений період часу і дає змогу пояснити зміни грошових

коштів за цей період. В цьому звіті узагальнюється вся інформація про діяльність, яка впливає на грошові кошти та потоки.

При складанні Звіту про рух грошових коштів бухгалтеру необхідно розгорнуто наводити суми надходження і вибуття грошових коштів за видами діяльності.

Відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та нових вимог НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» для складання Звіту про рух грошових коштів можуть застосовуватись два методи: прямий; непрямий [30].

Інформаційним забезпеченням для складання Звіту про рух грошових коштів, є: Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), Примітки до фінансової звітності, аналітичні дані – інформація про обороти за рахунками, Головна книга та інші регістри бухгалтерського обліку.

Для здійснення успішної виробничої (комерційної) фінансово-господарської діяльності кожне підприємство має в своєму розпорядженні необхідні власні господарські ресурси, вартість яких втілена і у власному капіталі.

Інформаційною базою для складання Звіту про власний капітал є дані по рахунках 4 класу Плану рахунків «Власний капітал та забезпечення зобов'язань».

Звіт про власний капітал має певний зв'язок з даними інших звітних форм, зокрема Балансом, Звітом про фінансові результати. Тому для складання Звіту про власний капітал необхідно мати підготовані дані бухгалтерського обліку, складені Баланс та Звіт про фінансові результати.

В примітках (пояснювальній записці) викладаються основні фактори, що вплинули в звітному році на підсумки діяльності підприємства, і висвітлюють фінансовий і майновий стан та перспектива розвитку підприємства.

Фінансова звітність малого підприємства, що застосовує НП(С)БО 25 складається з: форма № 1-м «Баланс»; форма № 2-м «Звіт про фінансові результати» [31].

Норми НП(С)БО 25 та відповідну спрощену фінансову звітність не можуть застосовувати підприємства, які згідно із законодавством складають фінансову звітність за МСФЗ. Вони використовують повноформатну фінансову звітність, передбачену НП(С)БО 1 [30].

Малі підприємства не зобов'язані подавати звіт про управління [41].

У Балансі ф. № 1-м та Звіті про фінансовий результат ф. № 2-м малі підприємства наводять показники в тисячах гривень з одним десятковим знаком після коми .

Нині для малих підприємств не передбачено спеціальних строків подання фінансової звітності, тому слід керуватися загальними правилами Закону про бухгалтерський облік та Порядку № 419 [41]. Зокрема, звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік.

Проте, малі підприємства до статистики мають подавати й проміжну фінансову звітність, яка складається за результатами I кварталу, 1 півріччя, 9 місяців.

Малі підприємства (дохід за вирахуванням непрямих податків перевищує 20 млн. грн.), платники податку на прибуток разом із відповідною податковою декларацією подають фінансову звітність за звітний квартал [38]. Така фінансова звітність є додатком до Податкової декларації з податку на прибуток та її невід'ємною частиною. А це означає, що за відсутності фінансової звітності податкова декларація може бути не прийнята.

У Балансі (форма № 1-м) відображають активи, зобов'язання та власний капітал. І головне правило Балансу: підсумок активів балансу повинен дорівнювати сумі зобов'язань і власного капіталу.

Баланс стандартно складається з 2 частин: активу та пасиву. У графі 1 визначено найменування статей, у графі 2 — їх код, у графі 3 відображають показники відповідної статті на початок звітного року. Їх беруть із річного

минулорічного балансу. Тож, під час складання проміжного квартального балансу показники цього рядка протягом року не змінюються. До графі 4 записують дані станом на кінець звітної періоду (залежно від періоду складання). У разі складання квартальної звітності показники наводять наростаючим підсумком із початку звітної року. Кожна стаття окремо у вигляді таблиці наведена в додатку С.

Метою складання Звіту про фінансові результати (форма № 2-м) є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки та збитки від діяльності підприємства за звітний період. Показники звіту наводять у тисячах гривень з одним десятковим знаком. Кожна стаття окремо у вигляді таблиці наведена в додатку Т.

Зміни, що відбулися у 2019 році стосуються рядків форм №1-м та №2-м. У формі №1-м з'явилися додаткові рядки для відображення нематеріальних активів, раніше нематеріальні активи відображалися в рядках, передбачених для основних засобів. В табл. наведені нові рядки форми №1-м.(табл.2.2).

Таблиця 2.2.

Додаткові рядки введені на основі внесених змін до НП(С)БО 25

Назва рядка	Код рядка	Порядок заповнення
Нематеріальні активи	1000	Залишкова вартість, що дорівнює різниці між первісною вартістю і нарахованою амортизацією (включається в підсумок балансу)
Первісна вартість	1001	Первісна вартість
Накопичена амортизація	1002	Нарахована амортизація .(наводиться в дужках і віднімається від первісної вартості)

Джерелорозроблено на основі [31].

Зміни торкнулися і періодичності подання фінансової звітності малими підприємствами. З 2019 року малі підприємства повинні звітувати перед державною статистикою поквартальною.

Хоча малі підприємства в основному у своїй діяльності керуються НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність», але і інші П(С)БО необхідно застосовувати, у врахуванням вимог П(С)БО 25 «Спрощена фінансова

звітність» [31]. В деяких стандартах встановлені певні особливості для «малюків». Так, відповідно до п. 4 П(С)БО 31 «Фінансові витрати» підприємства, що застосовують НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність», не капіталізують фінансові витрати, а завжди включають їх до витрат періоду. Узагалі не поширюється на малі підприємства П(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами».

Висновки за розділом 2

Основою для будь-яких управлінських рішень служать дані фінансової звітності підприємства, складеної за даними бухгалтерського обліку. Фінансова звітність, відображаючи всі суттєві зміни в структурі господарських засобів і їх джерел, а також результати фінансово-господарської діяльності, надає значний обсяг інформації необхідної зовнішнім і внутрішнім користувачам.

Організацію бухгалтерського обліку на підприємстві необхідно починати з розробки облікової політики. В обліковій політиці наведено комплекс методичних прийомів, що використовуються для ведення поточного обліку і складання фінансової звітності. З метою удосконалення організації та методики складання бухгалтерської фінансової звітності на підприємствах рекомендовано поетапну розробку облікової політики.

Фінансова звітність малого підприємства, що застосовує НП(С)БО 25 складається з: форма № 1-м «Баланс»; форма № 2-м «Звіт про фінансові результати». У Балансі (форма № 1-м) відображають активи, зобов'язання та власний капітал. У 2019 році у формі №1-м з'явилися додаткові рядки для відображення нематеріальних активів, раніше нематеріальні активи відображалися в рядках, передбачених для основних засобів.

Метою складання Звіту про фінансові результати (форма № 2-м) є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки та збитки від діяльності підприємства за звітний період.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Удосконалення організації облікового забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства

З переходом до ринкових відносин в економіці України змінилися завдання бухгалтерського обліку. Тепер першочерговими завданнями бухгалтерського обліку є забезпечення інформаційних потреб власника та інвесторів. Питання бухгалтерського обліку, його організації та методики, формування показників звітності залишаються на сьогодні надзвичайно актуальними для підприємств різних форм власності, розмірів та видів діяльності. Особливу увагу серед них заслуговують малі підприємства.

Організація обліку на малому підприємстві, вимагає налагодження чіткої системи бухгалтерського обліку і звітності. Розглядаючи специфічні властивості господарювання суб'єктів малого, можна відмітити, що вони обумовлюють певні особливості у застосуванні методів та прийомів бухгалтерського обліку.

Розглянемо деякі з них.

1. Вибір форми організації обліку. Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [40] передбачена наявність різних суб'єктів ведення обліку. Виходячи з цього на підприємствах виділяються два основні підходи до вибору форми організації обліку на підприємстві, це: наявність штатних працівників, що виконують облікову роботу; залучення зовнішніх суб'єктів ведення обліку на договірних засадах.

2. План рахунків бухгалтерського обліку. Як вже відмічалось, малі підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів і витрат згідно з податковим законодавством, можуть обирати: або загальний План рахунків, або спрощений План рахунків (лише ті суб'єкти, які складають звітність відповідно до НП(С)БО 25). Відрізняються Плани лише кількістю

синтетичних рахунків. Згідно змін в законодавстві за даним напрямом є вимога для усіх суб'єктів господарювання вести облік з використанням рахунків класу 9, а застосовувати чи не застосовувати рахунки класу 8 підприємство обирає самостійно.

3. Система оподаткування. Суб'єкти господарювання в Україні можуть обрати: або загальну систему, або спрощену систему оподаткування, обліку та звітності. Спрощена система означає сплату єдиного податку з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

4. Склад фінансової звітності. Інформація, наведена у фінансовій звітності, базується виключно на даних бухгалтерського обліку і має бути тотожною даним аналітичного і синтетичного обліку. Малі підприємства складають Фінансову звітність малого підприємства (форми 1-м та 2-м) або загально визначену згідно НП(С)БО 1, яка зазначається в складанні повного комплексу повноформатної фінансової звітності.

Суб'єкти малого бізнесу, які зобов'язані, згідно законодавства, застосовувати МСФЗ складають лише повний комплект фінансової звітності, передбачений НП(С)БО 1 [30,52]. Все більше на малих підприємствах для ведення бухгалтерського обліку використовують комп'ютери та відповідні програми автоматизації обліку.

Автоматизований облік відкрив перед обліковцями та керівниками доволі широку можливість щодо оперативності та якості складання звітності. Сьогодні ринок бухгалтерських програм майже повністю задовольняє потреби бухгалтерів із формування звітності. Про це свідчать дослідження найбільш поширених програм бухгалтерського обліку щодо можливості складання всіх видів звітності на підприємстві (табл. 3.1).

На базовому підприємстві робота з первинними документами ведеться в системі «1С:Бухгалтерія».

Для отримання бухгалтерських висновків, а також іншої зведеної або детальної інформації в «1С:Бухгалтерія» використовуються *звіти*.

Таблиця 3.1

Можливості комп'ютерних програм щодо складання бухгалтерської звітності

№ п/п	Бухгалтерська програма	Можливості щодо складання звітності				Особливості програми
		Регламентована	Внутрішня системна	Нестандартна	Специфічна	
1	2	3	4	5	6	7
1.	КІС «Галактика»	+	+	+	+	Існує окремий модуль для створення звітності
2.	«1С: Бухгалтерія» (для малих і середніх підприємств)	+	+	+	Ск*	Програмою передбачена можливість, крім використання вбудованих, за умови володіння мовою програмування «1С» створювати власні спеціалізовані звіти
3.	КІС «Монополія» (для малих і середніх підприємств)	+	+	+	+	У систему входять близько 100 видів звітів, крім того, користувачі, які знайомі зі стандартними засобами формування звітів, можуть створювати нові види звітів. У звітах можна створювати досить складні запити, задаючи певні обмеження і фільтри
4.	Система управління підприємством «Конкорд»	+	+	+	Ск*	Велика кількість спеціальних управлінських звітів дає змогу бухгалтеру задавати певні критерії вибірки та сортування даних, а також забезпечити виведення проміжних сум

*СК- у користувача є можливість самостійно створювати звітність.

Джерело: авторська розробка

Кількість і склад звітів, які можна отримати при використанні системи, цілком визначаються в конфігурації. Звіти, які використовуються на практиці можна умовно розподілити на декілька типів.

Стандартні звіти. Звичайно вони входять до складу типової конфігурації. Стандартні звіти призначені для використання практично в будь-яких організаціях і для будь-яких розділів обліку. В основному, вони видають

бухгалтерські підсумки в різноманітних розрізах для будь-яких рахунків, видів субконто, валют. До стандартних належать такі звіти як «Оборотно-сальдова відомість», «Шахматка», «Аналіз рахунку», «Карточки рахунків» та інші. Такі звіти застосовуються дуже широко безпосередньо при веденні бухгалтерського обліку для аналізу бухгалтерських висновків на рівні рахунків, субрахунків, валют, об'єктів аналітики, різних періодів і детальних проводок.

Регламентовані звіти. Це звіти, призначені для передачі різноманітним контролюючим інспекціям. Склад і зміст цих звітів визначається різними державними органами.

Спеціалізовані звіти. Складаються, зазвичай, в конкретній конфігурації безпосередньо для даної організації і вирішують більш вузькі задачі. Спеціалізовані звіти звичайно орієнтовані на конкретний розділ обліку і специфічну настройку рахунків і аналітики в даній конфігурації. Вони складаються при необхідності отримати специфічні виборки інформації або особливий вид печатної форми.

3.2. Удосконалення методики обліку для забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства

Для вдосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності з урахуванням вимог міжнародних стандартів фінансової звітності та законодавства Європейського Союзу урядом України схвалено Стратегію застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності. Як відмічає Топоркова О. А., одним із завдань стратегії є — удосконалення методології бухгалтерського обліку для малих підприємств[52].

Це можливо реалізувати шляхом: -максимального спрощення процедури ведення бухгалтерського обліку та форм фінансової звітності для малих підприємств, зокрема, у частині надання права таким підприємствам використовувати форму обліку, яка не передбачає застосування подвійного запису; - шляхом затвердження відповідних національних положень

(стандартів) бухгалтерського обліку із спрощеним порядком ведення обліку активів, зобов'язань, власного капіталу та розрахунку фінансових результатів з метою адаптації національної нормативно-правової бази з питань бухгалтерського обліку для малих підприємств до міжнародних стандартів [46].

Для підприємств, які мають застосовувати МСФЗ впроваджено Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств (МСФЗ для МСП) [28]. У Міжнародному стандарті фінансової звітності для малих і середніх підприємств передбачено повний комплект фінансових звітів (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Порівняння законодавчих вимог щодо форм фінансової звітності у малому бізнесі

Критерії порівняння	НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»	Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств
Сфера застосування	Встановлює форму, зміст та порядок заповнення фінансової звітності малого підприємства та мікропідприємства (не скасовує застосування інших НП(С)БО та П(С)БО)	Надає опис малих та середніх підприємств. Визначає концепції, основоположні принципи подання фінансових звітів.
Форми фінансової звітності	1)Фінансова звітність малого підприємства: ф. № 1-м Баланс та ф. № 2-м Звіт про фінансові результати; 2)Фінансова звітність мікропідприємства: ф. № 1-мс Баланс та ф. № 2-мс Звіт про фінансові результати.	Повний комплект фінансових звітів: 1) звіт про фінансовий стан на дату звітності; 2) одне з двох: єдиний звіт про сукупний дохід за звітний період або окремий звіт про прибутки та збитки і окремий звіт про сукупний дохід; 3) звіт про зміни у власному капіталі за звітний період; 4) звіт про рух грошових коштів за звітний період; 5) примітки, що містять стисле викладення значної облікової політики та іншу пояснювальну інформацію.

Джерело: розроблено на основі [31,52]

Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств не регламентує форми фінансових звітів. Він визначає лише їх зміст та деякі критерії групування статей. Важливим є те, що стандарт містить

суворі вимоги до обов'язкової наявності певних статей у звітах і заборони на включення інших статей до звітів. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств визначає мету, принципи, склад фінансової звітності та методика відображення в обліку інформації про активи, капітал, зобов'язання та господарські операції малих і середніх підприємств. При цьому підприємства не користуються іншими міжнародними стандартами обліку і звітності.

У 2019 році у фінансовій звітності малого підприємства удосконалено формування показників, що відображають вартість об'єктів, віднесених до складу нематеріальних активів. У статті «Нематеріальні активи» наводяться окремо первісна та залишкова вартість нематеріальних активів, а також нарахована у встановленому порядку сума накопиченої амортизації. До підсумку балансу включається залишкова вартість, яка визначається як різниця між первісною вартістю і сумою накопиченої амортизації, яка наводиться у дужках.

Відповідно у Фінансову звітність малого підприємства (Форму №1-м) додано окремі рядки 1000 - нематеріальні активи, 1001 - первісна вартість, 1002 - накопичена амортизація для нематеріальних активів.

Раніше вартість нематеріальних активів наводили за статтею «Основні засоби». Зараз інформацію за ними виокремили в окремі рядки, і вже у статті «Основні засоби» вона не фігурує. На нашу думку для порівняння даних на початок і кінець року по цим показникам, необхідно вибрати інформацію про нематеріальні активи на початок року та навести її у відповідних нових рядках, а дані в рядках щодо основних засобів на початок року, відповідно, уже підкоригувати (тобто прибрати в них суми за нематеріальними активами).

Важливим з точки зору методики обліку є те, що тепер рахунки класу 9 «Витрати діяльності» будуть вести усі підприємства з відкриттям за власним рішенням рахунків класу 8 «Витрати за елементами». З Інструкції прибрати виняток, який стосувався суб'єктів малого підприємництва, а також інших організацій, діяльність яких не спрямована на ведення комерційної діяльності.

Крім того, у класі 8 «Витрати за елементами» виключено норми, згідно з якими:

- суб'єкти малого підприємництва, для обліку витрат могли використовувати тільки рахунки класу 8 із списанням до дебету рахунку 23 «Виробництво» щомісячно сум в частині прямих і виробничих накладних витрат (загальновиробничих витрат) та до дебету рахунку 79 «Фінансові результати» в кінці року або щомісяця сум в частині адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат;
- рахунок 85 ведеться тільки тими підприємствами й організаціями, які не застосовують рахунки класу 9 «Витрати діяльності», та сальдо на ньому закривається в кінці року або щомісяця в кореспонденції з дебетом рахунку 79 «Фінансові результати».

Такж уточнено, що фінансові витрати визнаються, зокрема, малими підприємствами витратами того звітного періоду, за який вони були нараховані (визнані зобов'язаннями).

У 2020 році Міністерством фінансів продовжено удосконалення форм фінансової звітності, так уточнено наповнення рядка «Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення» у формі балансу малого підприємства (1-м). У цьому розділі відображають суму залишку коштів цільового фінансування та цільових надходжень, які отримані з бюджету й інших джерел, у т.ч. коштів, вивільнених від оподаткування у зв'язку з наданням пільг із податку на прибуток підприємств, а також суми забезпечення для відшкодування наступних витрат і платежів (на виплату відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо). Сума заборгованості наводиться незалежно від того, нараховуються на неї відсотки чи ні.

Є зміни які стосуються всіх підприємств, і ще потребують уточнення і оновлення. Так, розроблявся на основі міжнародного аналога МСФЗ 16 «Оренда» новий НП(С)БО 14 «Оренда». Такий проект готувався до впровадження з 1 січня 2021 року, але цього не сталося. У проєктах

нормативних документів від Міністерства фінансів нового стандарту теж немає. Отже, облік оренди в 2021 році продовжуємо вести по-старому.

Також потребує оновлення План рахунків чи Інструкції до нього підприємств через появу єдиного рахунку. Хоча таких змін, може і не бути так як є субрахунок 315 «Спеціальні рахунки в національній валюті», на якому можна вести облік»на інших спеціальних рахунках, відкритих у банку та/або органі Казначейства відповідно до законодавства, тощо».

Отже, за останні роки відбулося удосконалення обліку в частині формування показників фінансової звітності малих підприємств, що суттєво покращило інформативність звітності.

Висновки за розділом 3

Організація обліку на малому підприємстві, вимагає налагодження чіткої системи бухгалтерського обліку і звітності. Розглядаючи специфічні властивості господарювання суб'єктів малого, можна відмітити, що вони обумовлюють певні особливості у застосуванні методів та прийомів бухгалтерського обліку, таких як: вибір форми організації обліку, план рахунків бухгалтерського обліку, система оподаткування, склад фінансової звітності.

Все більше на малих підприємствах для ведення бухгалтерського обліку використовують комп'ютери та відповідні програми автоматизації обліку. Автоматизований облік відкрив перед обліковцями та керівниками доволі широку можливість щодо оперативності та якості складання звітності. На базовому підприємстві облік автоматизований, використовується програма «1:С. Бухгалтерія».

Для вдосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності з урахуванням вимог міжнародних стандартів та законодавства Європейського Союзу урядом України схвалено Стратегію застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності. Одним із завдань стратегії є удосконалення методології бухгалтерського обліку для малих підприємств, що

включає: максимальне спрощення процедури ведення бухгалтерського обліку та форм фінансової звітності для малих підприємств, затвердження відповідних національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку із спрощеним порядком ведення обліку активів, зобов'язань, власного капіталу та розрахунку фінансових результатів.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження облікового забезпечення формування фінансової звітності малого підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Основою для будь-яких управлінських рішень служать дані фінансової звітності підприємства, складеної за даними бухгалтерського обліку.

Фінансова звітність, відображаючи всі суттєві зміни в структурі господарських засобів і їх джерел, а також результати фінансово-господарської діяльності, надає значний обсяг інформації необхідної зовнішнім і внутрішнім користувачам.

2. Обліковий цикл бухгалтерського опрацювання даних завершується складанням фінансової звітності. Звітні дані отримуються шляхом виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення і передачі інформації про діяльність підприємства, тобто в процесі бухгалтерського обліку.

3. Правові основи з питань ведення обліку та складання фінансової звітності регламентуються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Постановою КМУ «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності», Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності (за ПСБО), ПСБО та МСФЗ, що залежить від характеру суб'єкта звітності, зокрема Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку НП (С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Згідно Податкового кодексу України малі підприємства можуть застосовувати два варіанти оподаткування: загальну систему оподаткування та спрощену систему оподаткування.

4. Фінансова звітність буває двох видів: повна і скорочена. Малі підприємства можуть подавати фінансову звітність як повну так і скорочену за показниками.

Фінансова звітність малого підприємства, що застосовує НП(С)БО 25 складається з: форма № 1-м «Баланс»; форма № 2-м «Звіт про фінансові результати».

У Балансі (форма № 1-м) відображають активи, зобов'язання та власний капітал. І головне правило Балансу: підсумок активів балансу повинен дорівнювати сумі зобов'язань і власного капіталу.

Метою складання Звіту про фінансові результати (форма № 2-м) є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки та збитки від діяльності підприємства за звітний період.

5. Організацію бухгалтерського обліку на підприємстві необхідно починати з розробки облікової політики, в якій наведено комплекс методичних прийомів, які використовуються для ведення поточного обліку на основі якого складається фінансова звітність.

З метою удосконалення організації та методики складання бухгалтерської фінансової звітності на підприємствах рекомендовано поетапну розробку облікової політики, обґрунтовано сукупність принципів, методів, прийомів ведення бухгалтерського обліку. Виявлено якісний склад інформації, що представляється в фінансовій звітності на основі розглянутих методологічних основ формування звітних показників.

Розглядаючи специфічні властивості господарювання суб'єктів малого, можна відмітити, що вони обумовлюють певні особливості у застосуванні методів та прийомів бухгалтерського обліку, таких як: вибір форми організації обліку, план рахунків бухгалтерського обліку, система оподаткування, склад фінансової звітності.

6. Все більше на малих підприємствах для ведення бухгалтерського обліку використовують комп'ютери та відповідні програми автоматизації обліку. Автоматизований облік відкрив перед обліковцями та керівниками доволі широку можливість щодо оперативності та якості складання звітності. На базовому підприємстві облік автоматизований, використовується програма «1:С. Бухгалтерія».

7. Для вдосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності з урахуванням вимог міжнародних стандартів та законодавства

Європейського Союзу урядом України схвалено Стратегію застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності. Одним із завдань цієї стратегії є удосконалення безпосередньо методології бухгалтерського обліку для малих підприємств, що включає: максимальне спрощення процедури ведення бухгалтерського обліку та форм фінансової звітності для малих підприємств, затвердження відповідних національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку із спрощеним порядком ведення обліку активів, зобов'язань, власного капіталу та розрахунку фінансових результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Апостолюк О.Ю. Напрями вдосконалення оподаткування малого підприємництва в Україні / О.Ю. Апостолюк // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. - № 7. – С. 93-97
2. Безверхий К.В. Облікові підходи до формування фінансової звітності: національний та міжнародний аспект /К.В. Безверхий //Наукові праці НДФІ. – 2016. Вип. 2 .- С.62-71
3. Белова І.М., Семенишена Н.В., Мельничук О. Генезис становлення облікової системи малих підприємств в Україні // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2019. № 1–2. С. 26–48.
4. Бенько М.М. Інформаційні системи і технології в обліку: Навч. посіб. -К.: Київ. нац. торгов-екон. Ун-т , 2006 .-362 с.
5. Васильців Т.Г., Порошко О.Ю. Сучасний стан та напрями вдосконалення системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва в Україні // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 7. – С. 98-101
6. Власюк В.Є. Удосконалення фінансової звітності підприємств з метою підвищення інвестиційної привабливості вітчизняної економіки /В.Є. Власюк, А.О.Синюк, А.Т. Підгірний// Економічний аналіз. – 2016. – Т.26, №1. – С.136-143
7. Гнатенко Є. П., Соболева І. В. Порівняння фінансової звітності суб'єктів малого та мікропідприємництва України та країн ЄС. Молодий вчений. 2017. № 5. С. 537–541. URL: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/5_45_2017.pdf
8. Гнатишин Л. Б. Організація обліку : [навч. посібник] / Л. Б. Гнатишин, О. С. Прокопишин. – ПП «Магнолія 2006», 2014. – 432 с.
9. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за Міжнародними стандартами. — К.: Екаунтінг, 2000. 384 с.
10. Господарський кодекс: Закон України затв. Постановою Верховної Ради України від 16.01.03 р.№ 436-IV

11. Гура Н.О. Облік на підприємствах малого бізнесу. Навчальний посібник. / Н.О. Гура, Т.Г. Мельник, Т.М. Моторина. - К.: Знання, 2010. - 310с.
12. Джулій Л.В., Рзаєва Т.Г., Баранюк А.П. Спрощена система оподаткування: вітчизняний та міжнародний досвід // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – С.30-32. – URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_6_2/pdf/030-032.pdf
13. Довбуш А.В., Давидовська Г.І. Особливості організації обліку на підприємствах малого бізнесу в Україні // Інноваційна економіка. 2020. № 5–6. С. 162–167.
14. Іванішина О.С., Демченко Л.С. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності: сучасний стан та напрями її вдосконалення. // Ефективна економіка. – 2020. - №5. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/89.pdf (дата звернення: 18.04.2021)
15. Звітність підприємств. Навч. Посіб. / А.В. Алексєєва, А.П. Шаповалова, Г.В. Уманців, О.Г. Веренич. -К.: Київ.нац. торг.екоп. ун-т, 2008.-323 с.
16. Казанова М. Облікова політика vs новий 2021 // Бухгалтерія 911. – 2021. - №4. - – URL: <https://buhgalter911.com/uk/journals/buh911/2021/january/issue-4/article-113040.html>
17. Камінська Т.Г. та Костенко О.М. Фінансова звітність: обліково-інформаційне обґрунтування гармонізації і використання. // Ефективна економіка. – 2017. - №12. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5984>
18. Коваленко Г. В. Фінансова звітність як джерело інформації для прийняття управлінських рішень / Г. В. Коваленко // Науковий вісник 120 Полтавського університету економіки і торгівлі, 2016. № 4 (76) - С. 158- 162
19. Ковальчук І. С. Аналіз рівня оподаткування суб'єктів малого підприємництва в Україні. Modern Economics. 2017. №5. С. 29-35. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/taxation-analysis-of-small-enterprise-subsidiaries-in-ukraine/>

20. Козак О.О. Теоретичні засади формування облікової політики сучасних підприємств // Ефективна економіка. – 2019. – №9. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7696>
21. Красота О.В., Кір'єв І.С. Особливості розвитку малого підприємництва в умовах порушення макроекономічної стабільності // Ефективна економіка. – 2021. – №2. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2021/100.pdf
22. Крупка Я. Д. Фінансовий облік: [підручник] / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін – [4-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : Кондор, 2017. – 451 с.
23. Лещенко Р.М., Наум А.А. Напрями вдосконалення оподаткування малого підприємництва: євроінтеграційний аспект / Р.М. Лещенко, А.А. Наум // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. – Вип. 43. – С. 72-75
24. Матвійчук Л.О., Хливнюк В.С. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності: особливості застосування та реформування в Україні / Л.О. Матвійчук, В.С. Хливнюк // Інфраструктура ринку. – 2017. – Вип. 8. – С. 153- 157
25. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом Міністерства фінансів України № 422 від 25.06.2003 року . – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0422201-03#Text>
26. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну від 28.03.2013 р. № 433. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>
27. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». Міжнародний стандарт від 30.06.2017. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text
28. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063#Text

- 29.Моїсєєва О.М. Особливості організації та функціонування малого підприємництва в Україні. Ефективна економіка. № 3. 2011. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=482>
- 30.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджений наказом Міністерства Фінансів України від 07.02.2013 № 73 . – URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
- 31.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» : Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>
- 32.Нові правила обліку та звітності для «малюків» і К^о // Податки & бухоблік. 2019. № 81. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/october/issue-81/article-104773.html>
- 33.Облікова політика: навч. посіб. / Г.М. Давидов, В.М. Савченко, О.В. Пальчук, та ін.; за заг. ред. Г.М. Давидова. 2-ге вид., перероб. і доп. – Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. – 362 с.
- 34.Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.
- 35.Панченко І. МСФЗ: зміст і необхідність застосування. – 2018. – URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-msfo-28-msfo-soderzhanie-i-neobxodimost-primeneniya>
- 36.Підтримка малого і середнього підприємництва. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/ekonomichne-zrostannya/pidtrimka-malogo-i-serednogo-pidpriyemnictva>
- 37.Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затв.. Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. №291. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>
- 38.Податковий кодекс України затверджений постановою ВРУ від 02.12.2010 № 2755-VI – URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

39. Подолянчук О.А. Організація обліку суб'єктами малого підприємництва // Ефективна економіка. – 2017. – №4. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5536>
40. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р., №996-XIV – URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
41. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності. Постановою КМУ від 28.02.2000 р. №419.(зі змінами від 22.09.2021р.) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>
42. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України. Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 №635. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru#Text>
43. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами. Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2003р. №422. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0422201-03#Text>
44. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. №88. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>
45. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку. Затв.. Наказом Міністерства фінансів України від 19.04.2001 р. №186. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01#Text>
46. Про схвалення Стратегії застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 № 911-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/911-2007-%D1%80#Text>
47. Семенова С.М., Шпирко О.М. Облікова політика малих підприємств в Україні та Німеччині // Збірник науко-вих праць ДУІТ. Серія «Економіка і управління». 2019. № 46. С. 95–108.

48. Сидоренко Р.В., Зеленко С.В. Напрями вдосконалення спрощеної системи оподаткування, обліку, та звітності в Україні / Р.В., С.В. Зеленко // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – 2015. - № 2. – С. 366-374
49. Смірнова І.В. Форма бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва / І.В. Смірнова // Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасний стан та проблеми розвитку підприємництва в регіоні». - Т. 4. - Д.: Наука і освіта, 2005. - С. 36-37
50. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 6-те вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2013. – 982 с.
51. Ткачик Л. П., Бешко О. Я. Спрощена система оподаткування як інструмент агресивного податкового планування. Молодий вчений. 2018. № 2(2). С. 758-763. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_2\(2\)_75](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_2(2)_75)
52. Топоркова О. А. Облікова система малих підприємств України в контексті законодавчих змін. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2020. № 11 (43), т. 3. С 55–61.
53. Фальченко О. О., Мардус Н. Ю. Процес подання та оприлюднення фінансової звітності підприємства/ О. О. Фальченко, Н. Ю. Мардус // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії Випуск 5 (11) - 2017 с. 167-170
54. Хоча Н.В. Перспективи вдосконалення фінансової звітності малих підприємств /Н.В. Хоча//Бізнес Інформ. – 2018. - №3. – С 259-263
55. Черепанин М.І. Оподаткування суб'єктів малого бізнесу: сучасний стан та напрями реформування / М.І. Черепанин // Молодий вчений. – 2016. - № 12.1. – С. 996-1001
56. Чуприна Л.В., Юзовицька С.А. Світовий досвід розвитку малого підприємництва та його використання в Україні. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/32_2019_ukr/41.pdf

Додаток А

Критерії, категорія підприємства й обов'язки

за/п	Найменування показника	Розмірна категорія підприємства			
		Мікро	Мале	Середнє	Велике
1	2	3	4	5	6
1	Балансова вартість активів*, євро/грн**	До 350 000/ 10 776 500	До 4 000 000/ 123 160 000	До 20 000 000/ 615 800 000	Більше 20 000 000/ 615 800 000
2	Чистий дохід від реалізації***, євро/грн**	До 700 000/ 21 553 000	До 8 000 000/ 246 320 000	До 40 000 000/ 1 231 600 000	Більше 40 000 000/ 1 231 600 000
<p>* Показник ряд. 1300 форм № 1, № 1-м, № 1-м. ** Показник ряд. 2000 форм № 2, № 2-м, № 2-мс. *** Для розрахунку критерію, встановленого в євро, застосовується офіційний курс гривні (середній за період), розрахований на підставі курсів НБУ, які встановлювалися для євро протягом відповідного року (п. 2 ст. 2 Закону № 996). Для довідки. У таблиці наведено числові значення критеріїв у гривнях для 2020 року виходячи із середнього курсу євро в 2020 році – 30,79 грн за 1 євро (https://bank.gov.ua/markets/exchangerate-chart). Ці критерії застосовуються при визначенні категорії підприємства в 2021 році.</p>					
3	Середня кількість працівників*, чол.	До 10	До 50	До 250	Більше 250
4	Форми фінзвітності (пп. 1, 2 п. 2 розд. I НП(С)БО 25, НП(С)БО 1, наказ Мінфіну від 29.11.2000 р. № 302)	№ 1-мс № 2-мс, щорічно	№ 1-м № 2-м, щоквартально	№ 1 і № 2 (проміжна квартальна фінзвітність) № 1–5 (річна фінзвітність)	Форми фінансової звітності (пп. 1, 2 п. 2 розд. I НП(С)БО 25, НП(С)БО 1, наказ Мінфіну від 29.11.2000 р. № 302)
5	Подання податкової звітності тільки в електронній формі (п. 49.4 Податкового кодексу, далі – ПК)	Ні	Ні	Так	Так

Продовження додатку А

1	2	3	4	5	6
6	Обов'язок складати фінзвітність за міжнародними стандартами (ст. 1, ч. 2 ст. 12 ¹ Закону № 996)	Ні	НІ	Так	Так
* Цей показник розраховується в порядку, який встановлено центральним органом виконавчої влади, що реалізовує державну політику у сфері статистики (виноска «1» до відповідного рядка форми № 1). Тут ідеться про Інструкцію зі статистики кількості працівників, затверджену наказом Держкомстату від 28.09.05 р. № 286. Як визначити середню кількість працівників, роз'яснюється в розд. 3 цієї Інструкції.					

Джерело розроблено на основі [40]

**Порівняльна характеристика кількісних класифікаційних критеріїв
малого підприємництва в різних країнах світу**

Країна	Критерії	Кількісні характеристики
Греція	Чисельність працівників, осіб	до 50
	Річний товарооборот, млн. дол. США	до 1,5
Німеччина	Чисельність працівників, осіб	від 50 до 500
	Річний товарооборот, млн. дол. США	до 55
Польща	Чисельність працівників, осіб	до 50
	Річний товарооборот, млн. євро	до 10
Сполучене Королівство	Чисельність працівників, осіб	до 200 в обробній промисловості
		до 50 у будівництві
		немає обмежень у торгівлі
	Річний оборот, тис. фунтів стерлінгів	до 400 у торгівлі
США	Чисельність працівників, осіб	до 500
	Річний прибуток, млн. дол. США	до 2
Японія	Чисельність працівників, осіб	до 300 у обробній промисловості
		до 100 у гуртовій торгівлі
	Статутний капітал, млн. ієн	до 1100 в обробній промисловості до 30 в оптовій торгівлі

Джерело: розроблено на основі [56]

Загальні принципи подання інформації установлені П(С)БО та МСФЗ

Критерій порівняння	Вимоги за П(С)БО	Вимоги за МСФЗ
Зміст стандартів	Визначають принципи і методи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні	Регламентують принципи подання у фінансовій звітності інформації про активи, зобов'язання, капітал, доходи та витрати підприємства
Можливість відхилення від стандартів	Не передбачена	Існує за умови, якщо дотримання вимог стандарту призведе до протиріччя і введе в оману її користувачів. Умови відступу від стандартів обов'язково розкриваються у примітках до звітності.
Дії керівництва в разі відсутності стандарту, який регулює обліковий підхід до певного об'єкта	Не передбачена	Керівництву слід спиратися на власне професійне судження, яке б забезпечувало доречність та достовірність звітності
Відображення у звітності несуттєвих статей	Стаття наводиться у звітності за умови, що інформація є суттєвою й оцінка статті може бути достовірно визначена Стаття, інформація за якою є несуттєвою, у фінансовій звітності окремо не відображається, а об'єднується з іншими статтями, подібними за характером і функціями	
Формат звітності*	Стандартизований	Нестандартизований, окреслено мінімальний перелік статей, які повинні бути відображені у звітності
Проміжна звітність та її склад	Проміжна звітність складається щоквартально наростаючим підсумком із початку року і включає Баланс та Звіт про фінансові результати	Надання проміжної звітності заохочується. До складу такої звітності входять повний пакет звітності або комплект стислих звітів за період, менший за звітний

*На сьогодні вітчизняні суб'єкти господарювання, які звітують за МСФЗ, використовують стандартизований формат звітності, затверджений НП(С)БО 1, з проставлянням помітки, що звітність складена за МСФЗ

Джерело: розроблено на основі [35]

**Регламентування окремих методичних аспектів облікової політики
національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку**

методи ведення бухгалтерського обліку, що визначаються в межах облікової політики	№ і Назва НП(С)БО, П(С)БО	Пункт П(С)БО
1. методи, що визначають оцінку окремих статей фінансової звітності		
методи нарахування амортизації основних засобів	7 «Основні засоби»	26,28
методи нарахування амортизації нематеріальних активів	8 «Нематеріальні активи»	27
методи оцінки вибуття запасів	9 «Запаси»	16
методи визначення величини резерву сумнівних боргів	10 «Дебіторська заборгованість»	8
2. методи, що сприяють визнанню окремих елементів фінансової звітності і забезпечують порядок визнання активів і зобов'язань		
визначення межі суттєвості	1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Розділ 1, Абз. 36 п. 3
тривалості операційного циклу (П(С)БО не регламентована, самостійно встановлюється підприємством)	1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Розділ 1, Абз. 27 п. 3
строку корисного використання основних засобів	7 «Основні засоби»	24,25
строку корисного використання нематеріальних активів	8 «Нематеріальні активи»	25
способу розрахунку коефіцієнта сумнівності	10 «Дебіторська заборгованість»	8

Джерело: розроблено на основі [30,31]

**Нормативно-правова база з облікового забезпечення формування
фінансової звітності підприємства**

№ п/п	Назва документу	Зміст документу	Використання у процесі обліку
1	2	3	4
1.	Господарський кодекс України. Постанова Верховної Ради від 16.01.03 №436-IV	Встановлює правові основи здійснення підприємництва в Україні, гарантії свободи підприємницької діяльності	При перевірці загальних умов функціонування базового підприємства.
2.	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом МФУ від 30.11.99р. №291	Встановлює призначення і порядок ведення записів на рахунках бухгалтерського обліку.	При аналізі стану бухгалтерського обліку на підприємстві та порядку відображення господарської діяльності на рахунках бухгалтерського обліку.
3.	МСБО 1 «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012	Цей стандарт визначає основи подання фінансової звітності загального призначення для забезпечення їхньої зіставності з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання за попередні періоди, а також з фінансовою звітністю інших суб'єктів господарювання.	Установлює загальні вимоги щодо подання фінансової звітності, настанови щодо її структури та мінімальні вимоги щодо її змісту
4.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.13 р. №73	Визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів	Використано при розгляді питання щодо складання фінансової звітності та подання у відповідні органи.
5.	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом МФУ від 30.11.99р. №291	Визначає перелік рахунків, які підприємства і організації повинні використовувати при веденні бухгалтерського обліку.	При аналізі стану бухгалтерського обліку на підприємстві та порядку відображення господарської діяльності на рахунках бухгалтерського обліку.

Продовження додатку Д

	2	3	4
6.	Податковий кодекс України. Постанова ВР від 03 грудня 2010 року № 2755-IV	Визначає порядок визначення розміру об'єктів оподаткування підприємства, платників податку, об'єкт оподаткування, регулює порядок нарахування та строки сплати податків, відповідальність тощо.	При визначенні поняття оподаткування малих підприємств
7.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2000р. №39	Визначає методологічні засади складання фінансової звітності малого підприємства	Використано при розгляді питання щодо складання фінансової звітності малого підприємства
8.	Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку. Наказ Мінфіну України від 24.03.95 №88	Дана характеристика первинних документів, облікових реєстрів, розкрита організація документообороту та порядок зберігання документів.	Для організації первинного обліку господарської діяльності на підприємстві
9.	Порядок подання фінансової звітності затверджено постановою Кабміну України від 28 лютого 2000 р. № 419	Визначає загальні засади подання фінансової звітності в Україні	Використано при розгляді питання щодо складання фінансової звітності та подання у відповідні органи.
10.	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.99 р. № ВР-996-XIV.	Закон визначає мету бухгалтерського обліку, державне регулювання обліку, організацію і методологію бухгалтерського обліку	При аналізі стану бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства
12.	Про затвердження типових форм первинного обліку. Наказ Мінстату від 29.12.95 №352	Затверджені типові форми первинної облікової документації з обліку розрахунків за товари та послуги.	Використовується для організації первинного обліку на підприємстві
13.	Конституція України, затверджена Верховною Радою України від 28.06.96р. №254к/96-ВР	Проголошуються права та обов'язки органів управління, суб'єктів підприємницької діяльності і громадян в Україні.	Використано при аналізі організаційно-економічної характеристики підприємства.

Закінчення додатку Д

	2	3	4
14.	Цивільний кодекс України. Постанова Верховної Ради від 16.01.2003 № 435-IV	Визначає загальні правові, економічні, соціальні засади здійснення та регулювання цивільно-правових відносин між громадянами та юридичними особами на території України	При перевірці загальних умов функціонування підприємства.

Джерело: авторська розробка.

Огляд спеціальної літератури з облікового забезпечення формування фінансової звітності підприємства

№	Найменування і автор	Короткий зміст	Використання в обліково-аналітичному процесі
1	2	3	4
1.	Безверхий К.В. Облікові підходи до формування фінансової звітності: національний та міжнародний аспект /К.В. Безверхий //Наукові праці НДФІ. – 2016. Вип. 2 .- С.62-71	Розкриваються облікові підходи до формування фінансової звітності підприємства за національними і міжнародними стандартами	Для розкриття облікового забезпечення формування фінансової звітності підприємства
2.	Гура Н.О. Облік на підприємствах малого бізнесу. Навчальний посібник. / Н.О. Гура, Т.Г. Мельник, Т.М. Моторина. - К.: Знання, 2010. - 310с.	Висвітлюються становлення та розвиток малого бізнесу в Україні, розкриваються питання організації, ведення бухгалтерського обліку та складання звітності на підприємствах малого бізнесу відповідно до чинних нормативно-правових актів	Для розкриття облікового забезпечення формування фінансової звітності підприємства
3.	Казанова М. Облікова політика vs новий 2021 // Бухгалтерія 911. – 2021. - №4.	Висвітлюються теоретичні засади формування облікової політики підприємства	Для розкриття облікової політики підприємства
4.	Коваленко Г. В. Фінансова звітність як джерело інформації для прийняття управлінських рішень / Г. В. Коваленко // Науковий вісник 120 Полтавського університету економіки і торгівлі, 2016. № 4 (76) - С. 158- 162	Розкривається фінансова звітність та методика її складання, аналіз показників фінансової звітності	Для розкриття методики складання фінансової звітності малих підприємств
5.	Козак О.О. Теоретичні засади формування облікової політики сучасних підприємств //Ефективна економіка. – 2019. - №9.	Висвітлюються теоретичні засади формування облікової політики підприємства	Для розкриття облікової політики підприємства
6.	Крупка Я. Д. Фінансовий облік: [підручник] / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін – [4-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : Кондор, 2017. – 451 с.	Розкривається методика бухгалтерського обліку	Для розкриття облікового забезпечення формування фінансової звітності підприємства

Продовження додатку Е

	2	3	4
7.	Облікова політика: навч. посіб. / Г.М. Давидов, В.М. Савченко, О.В. Пальчук, та ін.; за заг. ред. Г.М. Давидова. 2-ге вид., перероб. і доп. – Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. – 362 с.	Розкрито облікову політику підприємства	Для розкриття облікової політики підприємства
8.	Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 6-те вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2013. – 982 с.	Розкрито основні положення сучасної теорії і практики ведення бухгалтерського обліку	Для розкриття облікового забезпечення формування фінансових звітності підприємства
9.	Фальченко О. О., Мардус Н. Ю. Процес подання та оприлюднення фінансової звітності підприємства/ О. О. Фальченко, Н. Ю. Мардус // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії Випуск 5 (11) - 2017 с. 167-170	Розкриваються подання та оприлюднення фінансової звітності підприємства	Для розкриття методики складання фінансової звітності малих підприємств
10.	Хоча Н.В. Перспективи вдосконалення фінансової звітності малих підприємств /Н.В. Хоча//Бізнес Інформ. – 2018. - №3. – С 259-263	Розкриваються перспективи вдосконалення фінансової звітності малих підприємств	Для розкриття методики складання фінансової звітності малих підприємств

Джерело: авторська розробка.

Додаток Ж

До Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство ПП «КАНЦЛЕР-2008» _____ Дата (рік, місяць, число) _____ за ЄДРПОУ _____
 Територія _____ за КОАТУУ _____
 Організаційно-правова форма господарювання ПП _____ за КОПФГ _____
 Вид економічної діяльності ОПТОВА ТОРГІВЛЯ ПАПЕРОМ, КАРТОНОМ, КНИГАМИ, ЖУРНАЛАМИ ТА КАНЦЕЛЯРСЬКИМ ПРИЛАДДАМ _____ за КОДУ _____
 Середня кількість працівників, осіб _____ за КВЕД _____
 Одиниця виміру : тис. грн. з одним десятковим знаком _____
 Адреса 07300, Київська обл., Вишгородський район, місто Вишгород, ВУЛИЦЯ КИИВСЬКА, будинок 11, квартира 19.

КОДИ
35783958
240
51.47.2

1. Баланс на 31 грудня 2017 р.

Форма N 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010		20
первісна вартість	1011		42,2
знос	1012		22,2
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		0
Усього за розділом I	1095		20
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		69,7
У тому числі товари	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги:	1125		0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		1,5
У тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		1,2
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165		0,9
Витрати майбутніх періодів	1170		4,1
Інші оборотні активи	1190		

Продовження дод.Ж

Усього за розділом II	1195	77,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200	
Баланс	1300	97,4

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		0,1
Додатковий капітал	1410		22,1
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		29,2
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495		51,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		23,7
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		16,9
Розрахунками з бюджетом	1620		4,3
У тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		1,1
Усього за розділом III	1695		22,3
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
Баланс	1900		97,4

2. Звіт про фінансові результати

за рік 2017 р.

Форма N 2-м

Код за ДКУД

1801007

Найменування показника	Код рядка	Звітнього року	Минулого року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2385,4	2345,2
Інші операційні доходи	2120	0,1	3,4

Продовження додатку Ж

Інші доходи	2240		
Разом доходи	2280	2385,5	2348,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2106,9)	(2107,0)
Інші операційні витрати	2180	(224,0)	(191,9)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Разом витрати	2285	(2330,9)	(2298,9)
Фінансовий результат до оподаткування	2290	54,6	49,7
Податок на прибуток	2300	17,6	14,6
Чистий прибуток (збиток)	2350	37,0	35,1

Керівник

Баранов О.П.

Головний бухгалтер

Додаток 3
До Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство ПП «КАНЦЛЕР-2008» _____ Дата (рік, місяць, число) _____ за ЄДРПОУ _____
 Територія _____ за КОАТУУ _____
 Організаційно-правова форма господарювання ПП за КОПФГ _____
 Вид економічної діяльності ОПТОВА ТОРГІВЛЯ ПАПЕРОМ, КАРТОНОМ, КНИГАМИ, ЖУРНАЛАМИ ТА КАНЦЕЛЯРСЬКИМ ПРИЛАДДАМ за КОДУ _____
 Середня кількість працівників, осіб _____ за КВЕД _____
 Одиниця виміру : тис. грн. з одним десятковим знаком _____
 Адреса 07300, Київська обл., Вишгородський район, місто Вишгород, ВУЛИЦЯ КИИВСЬКА, будинок 11, квартира 19.

КОДИ
35783958
240
51.47.2

1. Баланс на 31 грудня 2018р.

Форма N 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	20	17,3
первісна вартість	1011	42,2	44,8
знос	1012	22,2	27,5
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090	0	0,1
Усього за розділом I	1095	20	17,4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	69,7	70
У тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги:	1125	0	1,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1,5	
У тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1,2	0,6
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	0,9	1,9
Витрати майбутніх періодів	1170	4,1	1,6
Інші оборотні активи	1190		

Продовження додатку 3

Усього за розділом II	1195	77,4	75,9
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	97,4	93,3

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	0,1	0,1
Додатковий капітал	1410	22,1	22,1
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	29,2	35,4
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	51,4	57,6
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	23,7	13,6
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	16,9	18,4
Розрахунками з бюджетом	1620	4,3	3,7
У тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	1,1	
Усього за розділом III	1695	22,3	22,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	97,4	93,3

**2. Звіт про фінансові результати
за рік 2018 р.**

Форма N 2-м

Код за ДКУД

1801007

Найменування показника	Код рядка	Звітний о року	Минулог о року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2168,7	2385,4
Інші операційні доходи	2120	0,7	0,1

Продовження дод.3

Інші доходи	2240		
Разом доходи	2280	2169,4	2385,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2000,2)	(2106,9)
Інші операційні витрати	2180	(160,3)	(224,0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Разом витрати	2285	(2160,5)	(2330,9)
Фінансовий результат до оподаткування	2290	8,9	54,6
Податок на прибуток	2300	2,7	17,6
Чистий прибуток (збиток)	2350	6,2	37,0

Керівник

Баранов О.П.

Головний бухгалтер

Додаток И
До Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство ПП «КАНЦЛЕР-2008» _____ Дата (рік, місяць, число) _____ за ЄДРПОУ _____
 Територія _____ за КОАТУУ _____
 Організаційно-правова форма господарювання ПП _____ за КОПФГ _____
 Вид економічної діяльності ОПТОВА ТОРГІВЛЯ ПАПЕРОМ, КАРТОНОМ, КНИГАМИ, ЖУРНАЛАМИ ТА КАНЦЕЛЯРСЬКИМ ПРИЛАДДАМ за КОДУ _____
 Середня кількість працівників, осіб _____ за КВЕД _____
 Одиниця виміру : тис. грн. з одним десятковим знаком _____
 Адреса 07300, Київська обл., Вишгородський район, місто Вишгород, ВУЛИЦЯ КИИВСЬКА, будинок 11, квартира 19 _____

КОДИ
35783958
240
51.47.2

1. Баланс на 31 грудня 2019 р.

Форма N 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
Первісна вартість	1001		
Накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	17,3	5,7
первісна вартість	1011	44,8	11,5
знос	1012	27,5	5,8
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090	0,1	8,7
Усього за розділом I	1095	17,4	14,4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	70	101,5
У тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги:	1125	1,8	2,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		0,3
У тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	0,6	1,3
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	1,9	33,7
Витрати майбутніх періодів	1170	1,6	4

Продовження додатку И

Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	75,9	143,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	93,3	157,6

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	0,1	0,1
Додатковий капітал	1410	22,1	22,1
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	35,4	52
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	57,6	74,2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	13,6	0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	18,4	76,4
Розрахунками з бюджетом	1620	3,7	6,9
У тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	0	0,1
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	22,1	83,4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	93,3	157,6

Продовження додатку И

**2. Звіт про фінансові результати
за рік 2019 р.**

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Найменування показника	Код рядка	Звітног о року	Минулог о року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2185,4	2168,7
Інші операційні доходи	2120	0,1	0,7
Інші доходи	2240		
Разом доходи	2280	2185,5	2169,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1990,6)	(2000,2)
Інші операційні витрати	2180	(171,3)	(160,3)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Разом витрати	2285	(2161,9)	(2160,5)
Фінансовий результат до оподаткування	2290	23,6	8,9
Податок на прибуток	2300	4,7	2,7
Чистий прибуток (збиток)	2350	18,9	6,2

Керівник _____ Баранов О.П.

Головний бухгалтер _____.

Додаток К
До Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство ПП «КАНЦЛЕР-2008»	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія _____ за КОАТУУ	за ЄДРПОУ	35783958
Організаційно-правова форма господарювання ПП	за КОПФГ	240
Вид економічної діяльності ОПТОВА ТОРГІВЛЯ ПАПЕРОМ, КАРТОНОМ, КНИГАМИ, ЖУРНАЛАМИ ТА КАНЦЕЛЯРСЬКИМ ПРИЛАДДЯМ _____ за КОДУ		51.47.2
Середня кількість працівників, осіб _____ за КВЕД		
Одиниця виміру : тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса 07300, Київська обл., Вишгородський район, місто Вишгород, ВУЛИЦЯ КИИВСЬКА, будинок 11, квартира 19		

1. Баланс на 31 грудня 2020р.

Форма N 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
Первісна вартість	1001		
Накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	5,7	5
первісна вартість	1011	11,5	11,5
знос	1012	5,8	6,5
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090	8,7	15,7
Усього за розділом I	1095	14,4	20,7
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	101,5	109
У тому числі товари	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги:	1125	2,4	1,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,3	17,9
У тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1,3	0,1
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	33,7	12,3

Продовження додатку К

Витрати майбутніх періодів	1170	4	0
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	143,2	141
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	157,6	161,7

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	0,1	0,1
Додатковий капітал	1410	22,1	22,1
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	52	66,8
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	74,2	89
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	76,4	68,1
Розрахунками з бюджетом	1620	6,9	2,1
У тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	0,1	1,6
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	0	0,9
Усього за розділом III	1695	83,4	72,7
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	157,6	161,7

Закінчення додатку К

2. Звіт про фінансові результати
за рік 2020 р.

Форма N 2-м

Код за ДКУД

1801007

Найменування показника	Код рядка	Звітног о року	Минулог о року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2904,0	2185,4
Інші операційні доходи	2120	0,2	0,1
Інші доходи	2240		
Разом доходи	2280	2904,2	2185,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2603,8)	(1990,6)
Інші операційні витрати	2180	(280,5)	(171,3)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Разом витрати	2285	(2884,3)	(2161,9)
Фінансовий результат до оподаткування	2290	19,9	23,6
Податок на прибуток	2300	5,0	4,7
Чистий прибуток (збиток)	2350	14,9	18,9

Керівник

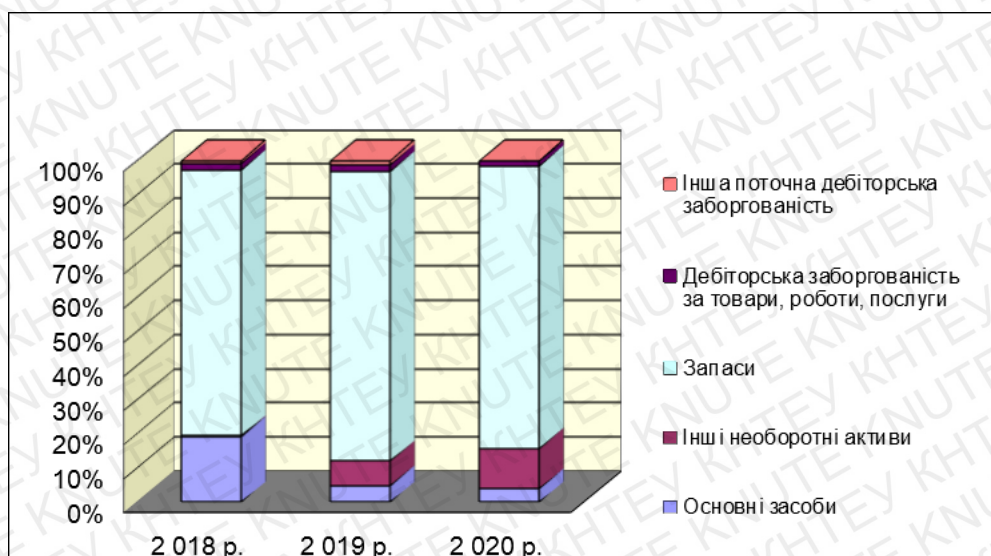
Баранов О.П.

Головний бухгалтер

Динаміка складу та структури активів ПП «Канцлер-2008»

Види активів	31.12.2018 р.		31.12.2019.		31.12.2020 р.		Відхилення від попереднього року			
	Сума	Пит. вага, %	Сума	Пит. вага, %	Сума	Пит. вага, %	у 2019 р.		у 2020 р.	
							Абсолютне	Відносне, %	Абсолютне	Відносне, %
Необоротні активи										
Основні засоби	17,3	18,5	5,7	3,6	5	3,1	-11,6	-14,9	-0,7	-0,5
Інші необоротні активи	0,1	0,1	8,7	5,5	15,7	9,7	8,6	5,4	7,0	4,2
Запаси	70	75,0	101,5	64,4	109	67,4	31,5	-10,6	7,5	3,0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1,8	1,9	2,4	1,5	1,7	1,1	0,6	-0,4	-0,7	-0,5
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,6	0,6	1,3	0,8	0,1	0,1	0,7	0,2	-1,2	-0,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	1,9	2,0	33,7	21,4	12,3	7,6	31,8	19,3	-21,4	-13,8
Всього активів	93,3	100,0	157,6	100,0	161,7	100,0	64,3	0,0	4,1	0,0

Джерело: авторська розробка

Джерело: авторська розробка

Рис. М.1. Структура активів ПП «Канцлер»

Додаток Н

Динаміка складу та структури залученого капіталу підприємства ПП «Канцлер»

Показники	31.12.2018р.		31.12.2019		31.12.2020 р.		Відхилення від попереднього року			
	Сума	Пит. вага, %	Сума	Пит. вага, %	Сума	Пит. вага, %	у 2019 р.		у 2020 р.	
							Абсолютне	Відносне, %	Абсолютне	Відносне, %
Довгострокові зобов'язання	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	18,4	83,3	76,4	91,6	68,1	93,7	58,0	8,3	-8,3	2,1
Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом	3,7	16,7	6,9	8,3	2,1	2,9	3,2	-8,5	-4,8	-5,4
Поточні зобов'язання зі страхування	0	0,0	0,1	0,1	1,6	2,2	0,1	0,1	1,5	2,1
Поточні зобов'язання з оплати праці	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші поточні зобов'язання	0	0,0	0	0,0	0,9	1,2	0,0	0,0	0,9	1,2
Всього	22,1	100,0	83,4	100,0	72,7	100,0	61,3	0,0	-10,7	0,0

Джерело: авторська розробка

Додаток П

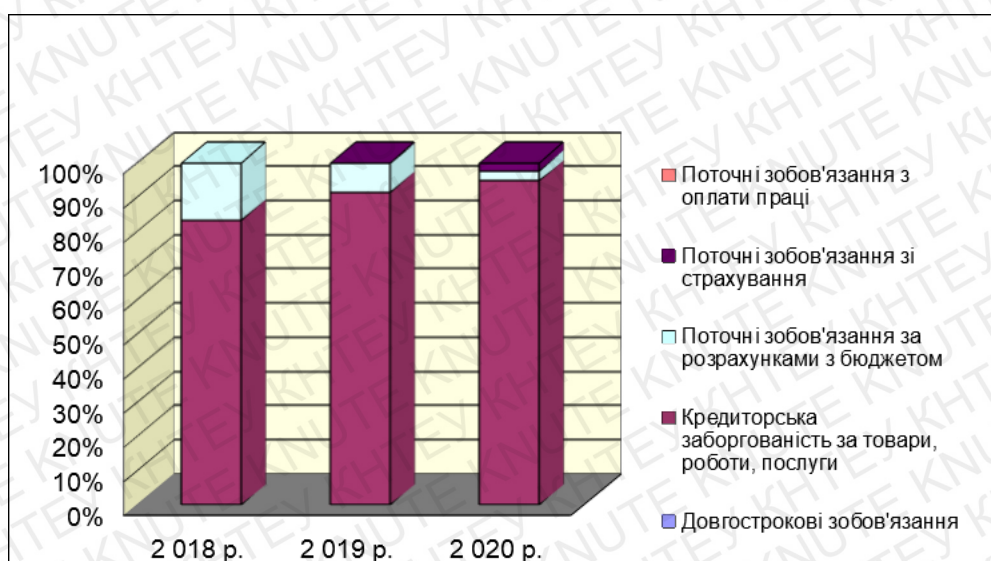

Рис. П.1. Структура залученого капіталу ПП «Канцлер»

**Показники ліквідності, платоспроможності і рентабельності ПП
«КАНЦЛЕР-2008»**

№	Показники	На 31.12. 2018р	На 31.12. 2019р	На 31.12. 2020р	Відхилення до попереднього року	
					у 2019р	2020р
	2	3	4	5	6	7
1. Дані для аналізу ліквідності підприємства						
.1.	Коефіцієнт покриття	3,362	1,669	1,939	-1,693	0,270
.2.	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,195	0,452	0,440	0,257	-0,012
.3.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,086	0,404	0,169	0,318	-0,235
.4.	Чистий оборотний капітал (тис. грн.)	52,2	55,8	68,3	3,60	12,5
2. Дані для аналізу платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства						
.1	Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	0,617	0,471	0,550	-0,147	0,08
.2.	Коефіцієнт фінансування	0,384	1,124	0,817	0,74	-0,307
.3.	Коефіцієнт забезпечення власними оборотними активами	2,362	0,669	0,939	-1,693	0,270
.4.	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,906	0,752	0,767	-0,154	0,015
3. Дані для аналізу рентабельності підприємства						
.1.	Коефіцієнт рентабельності активів	0,065	0,151	0,093	0,086	-0,057
.2.	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,114	0,287	0,183	0,173	-0,104
.3.	Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,003	0,009	0,005	0,006	-0,004

Джерело: авторська розробка

Заповнення Балансу малого підприємства (ф. № 1-м)

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє:	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків	За спрощеним планом рахунків
АКТИВ				
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	Відображають вартість об'єктів, віднесених до складу нематеріальних активів. До підсумку балансу включають залишкову вартість, яку визначають як різницю між первісною вартістю та сумою накопиченої амортизації, що наводять у дужках. Тобто відображають різницю рядків 1001 та 1002		
Первісна вартість	1001	первісна (переоцінена) вартість об'єктів нематеріальних активів, які такими є за П(С)БО 8	Дт субрахунків рахунка: 12 «Нематеріальні активи»	Дт рахунка: 10 «Основні засоби» (вибірка по нематеріальних активах)
Накопичена амортизація	1002	сума накопиченої амортизації нематеріальних активів (її наводять у дужках)	Кт субрахунку: 133	Кт рахунка: 13
Незавершені капітальні інвестиції	1005	вартість незавершених на дату балансу капітальних інвестицій у необоротні активи на будівництво, реконструкцію, модернізацію (інші поліпшення, що збільшують первісну (переоцінену) вартість), виготовлення, придбання об'єктів матеріальних необоротних активів (у т.ч. необоротних матеріальних активів, призначених для заміни діючих, й устаткування для монтажу) (див. примітку 2)	Дт субрахунку: 151, 152, 153 154, 155	Дт рахунка: 15
Основні засоби:	010	Відображають різницю рядків 1011 та 1012, плюс сума вартості інвестиційної нерухомості, яку обліковують за справедливою вартістю (див. примітки 3 та 4)		
первісна вартість	1011	первісна (переоцінена) вартість об'єктів основних засобів, інших необоротних матактивів, а також вартість інвестнерухомості, якщо її справедливу вартість не можна достовірно визначити (п. 16 П(С)БО 32«Інвестиційна нерухомість») (див. примітку 3)	Дт субрахунків рахунка: 10 ; 11	Дт рахунка: 10 (крім нематеріальних активів)

Продовження додатку С

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє:	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків	За спрощеним планом рахунків
Примітка 3. У рядку 1011 не зазначають первісну вартість інвестиційної нерухомості (субрахунок 100), яку обліковують за справедливою вартістю. У такому випадку справедлива вартість потрапляє відразу до рядка 1010 (п. 16 П(С)БО 32)				
знос	1012	сума зносу (її наводять у дужках)	Кт субрахунку: 131; 132 135	Кт рахунка: 13 (окрім зносу довгострокових біологічних активів, нематеріальних активів)
Примітка 4. Наводять вартість власних й отриманих на умовах фінансового лізингу, довірчого управління об'єктів й орендованих цілісних державних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів. Державні (казенні) та комунальні підприємства у статті «Основні засоби» відображають вартість майна, отриманого на праві господарського відання чи праві оперативного управління (п. 2.3 НП(С)БО 25)				
Довгострокові біологічні активи	1020	вартість довгострокових біологічних активів, облік яких ведуть згідно з П(С)БО 30. У цій статті наводять справедливую вартість довгострокових біологічних активів. Якщо відповідно до П(С)БО 30 довгострокові біологічні активи обліковують за первісною вартістю, у цій статті наводять їх залишкову вартість, яка входить до підсумку балансу	Дт субрахунку: 161, 163, 165 — для біоактивів, які обліковують за справедливою вартістю; 162, 164, 166 — для біоактивів, які обліковують за первісною вартістю, мінус Кт субрахунку: 134 (для біоактивів, які обліковують за первісною вартістю)	Дт рахунка: 16 «Довгострокові біологічні активи» — у розрізі субрахунків для обліку біологічних активів за справедливою та первісною вартістю мінус Кт рахунка: 13 (для біоактивів, які обліковують за первісною вартістю)
Довгострокові	1030	вартість фінінвестицій на період понад	Дт	Дт рахунка:

Продовження долатку С

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє:	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків	За спрощеним планом рахунків
фінансові інвестиції		рік, а також решти фінінвестицій, які не можуть бути вільно реалізовані в будь-який час	субрахунку: 141; 142; 143	14
Інші необоротні активи	1090	вартість інших необоротних активів, які не можуть бути включені до згаданих вище статей розділу «Необоротні активи» (див. примітку 5)	Дт субрахунку: 181; 182; 183 ; 184; 191;193	Дт рахунка: 18
Примітка 5. Під час переходу підприємств на застосування <u>НП(С)БО 25</u> до такої статті на початок звітнього року також включають дані, наведені у статті «Відстрочені податкові активи» (рядок 1045) Балансу (звіту про фінансовий стан) (форма № 1) на кінець попереднього року				
Усього за розділом І	1095	Сума рядків 1005, 1010, 1020, 1030, 1090		
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100	вартість запасів сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектувальних виробів, запасних частин, тари (крім інвентарної), будівельних матеріалів й інших матеріалів, призначених для використання під час нормального операційного циклу. У цій статті також наводять витрати на незавершене виробництво й незавершені роботи (послуги), валову заборгованість замовників за будівельними контрактами	Дт субрахунків рахунка: 20; 22;23; 25	Дт рахунка: 20; 23 (крім субрахунку, призначеного для відображення необоротних активів та груп вибуття, утримуваних для продажу)
у тому числі готова продукція	1103	готова продукція, у якій наводять собівартість виробів на складі, обробка яких закінчена та які пройшли випробування, приймання, укомплектовані згідно з умовами договорів із замовниками та відповідають технічним умовам і стандартам, сільськогосподарська продукція в оцінці, визначеній відповідно до <u>П(С)БО 30</u> , а також наводять купівельну вартість товарів, придбаних підприємствами для подальшого продажу	Дт субрахунків рахунка: 26 ; 27 ; 28	Дт рахунка: 26 (крім субрахунку, призначеного для відображення необоротних активів і груп вибуття, утримуваних для продажу)

Продовження додатку С

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє:	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків	За спрощеним планом рахунків
Поточні біологічні активи	1110	вартість поточних біологічних активів тваринництва (дорослі тварини на відгодівлі та в нагулі, птиця, звірі, кролі, дорослі тварини, вибраквані з основного стада для реалізації, молодняк тварин на вирощуванні та відгодівлі), а також рослинництва (зернові, технічні, овочеві й інші культури), облік яких ведуть відповідно до <u>П(С)БО 30</u>	Дт субрахунку: 211; 212; 213 «	Дт рахунка: 21
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	заборгованість покупців або замовників за реалізовану їм продукцію, товари, роботи чи послуги, включаючи забезпечену векселями заборгованість, скориговану на резерв сумнівних боргів (див. примітки 6 та 7)	Дт субрахунків рахунка: 34 ; 36; 37 мінус Кт 38	Дт рахунка: 37 (крім субрахунку резерву сумнівних боргів) мінус Кт 37 (на якому обліковують резерв сумнівних боргів)
<p>Примітка 6. Величину резерву сумнівних боргів визначають за одним із методів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості; 2) застосування коефіцієнта сумнівності (п. 8 <u>П(С)БО 10</u> «Дебіторська заборгованість»). <p>Примітка 7. Виключення безнадійної дебіторської заборгованості з активів здійснюють з одночасним зменшенням величини резерву сумнівних боргів. У разі недостатності суми нарахованого резерву сумнівних боргів безнадійну дебіторську заборгованість списують з активів на інші операційні витрати. Сума відшкодування раніше списаної безнадійної дебіторської заборгованості входить до складу інших операційних доходів (п. 11 <u>П(С)БО 10</u>)</p>				
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	визнана дебіторська заборгованість казначейських, фінансових і податкових органів, державних цільових фондів, зокрема за розрахунками з тимчасової непрацездатності	Дт субрахунку: 378 ; 641; 642 , 651; 652	Дт рахунка: 64 «Розрахунки за податками й платежами»
у тому числі з податку на прибуток	1136	Дебіторську заборгованість із податку на прибуток у звіті наводять окремо	Дт субрахунку: 641 (відповідні й субрахунок)	Дт рахунка: 64 (відповідний субрахунок)
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	заборгованість дебіторів, яка не включена до інших статей дебіторської заборгованості, скоригована на резерв сумнівних боргів (нетто), і яку	Дт субрахунків рахунка: 37 (крім	Дт рахунка: 37 (окрім короткострокових векселів і

Продовження додатку С

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє:	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків	За спрощеним планом рахунків
		відображають у складі оборотних активів	субрахунку 378); 66 ; 68; 654 ; 655	резерву сумнівних боргів); 64 ; 66; 68
Поточні фінансові інвестиції	1160	фінансові інвестиції на строк, що не перевищує року, які можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент (окрім інвестицій, що є еквівалентами грошових коштів)	Дт субрахунку: 352	Дт рахунка: 35
Гроші та їх еквіваленти:	1165	готівка в касі підприємства, гроші на поточних й інших рахунках у банках, які можуть бути вільно використані для поточних операцій, а також грошові кошти в дорозі, електронні гроші (див. примітку 8), еквіваленти грошей. У цій статті наводять кошти в національній або іноземних валютах. Кошти, які не можна використати для операцій протягом року, починаючи з дати балансу, або протягом операційного циклу внаслідок обмежень, виключають зі складу оборотних активів і відображають як необоротні активи	Дт рахунків: 30 ;31 ; 333; 334; 35;351 (у нацвалюті та іноземній валюті)	Дт рахунка: 30 ;31
<p>Примітка 8. Електронні гроші — одиниці вартості, які зберігають на електронному пристрої, приймають як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням такої особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі. Водночас із метою бухгалтерського обліку не визнають електронними грошима наперед оплачені картки одноцільового використання: дисконтні картки торговців, картки автозаправних станцій, квитки для проїзду в міському транспорті тощо, які приймають як засіб платежу лише їх емітентами</p>				
Витрати майбутніх періодів	1170	витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів	Дт 39 «Витрати майбутніх періодів»	
Інші оборотні активи	1190	суми оборотних активів, які не включені до згаданих вище статей розділу «Оборотні активи». У цій статті наводять, зокрема, вартість грошових документів і сальдо субрахунку 643 «Податкові зобов'язання»	Дт субрахунку: 331 ;332 ; 643	Дт рахунка: 30 (у частині субрахунку, на якому ведуть облік грошових документів); 64 (у частині субрахунку, на

Продовження додатку С

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє:	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків	За спрощеним планом рахунків
				якому ведуть облік податкових зобов'язань)
Усього розділом II	за 1195	Сума рядків 1100, 1110, 1125, 1135, 1160, 1165, 1170, 1190		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	вартість необоротних активів і груп вибуття, які утримують для продажу, що визначається відповідно до <u>П(С)БО 27</u> «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»	Дт рахунка: 286	Дт рахунка: 26 (у частині субрахунку, на якому ведуть облік необоротних активів і груп вибуття)
Баланс	1300	Сума рядків 1095, 1195, 1200		
ПАСИВ				
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	зафіксована в установчих документах сума статутного капіталу підприємства з урахуванням суми внесків до оголошеного, але ще не зареєстрованого статутного капіталу (див. примітку 9)	Кт рахунка: 40	Кт рахунка: 40 » (у частині відповідного субрахунку)
Примітка 9. Підприємства, для яких не передбачена фіксована сума статутного капіталу, відображають у цій статті суму фактичного внеску власників до статутного капіталу підприємства. У цій статті також наводять суму пайового капіталу (пайових внесків) членів споживчого товариства, спілок й інших організацій, внески засновників підприємства понад статутний капітал				
Додатковий капітал	1410	1) сума дооцінки необоротних активів; 2) вартість безоплатно отриманих підприємством від інших юр- або фізосіб необоротних активів; 3) інші види додаткового капіталу; 4) сума пайового капіталу (пайових внесків) членів споживчого товариства,	Кт рахунка: 41; 42	Кт рахунка: 40 (у частині субрахунку, на якому обліковують додатковий капітал)

Продовження додатку С

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє:	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків	За спрощеним планом рахунків
		спілок й інших організацій; 5) внески засновників підприємства понад статутний капітал		
Резервний капітал	1415	сума резервів, створених відповідно до законодавства або установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства	Кт рахунка: 43	Кт рахунка: 40 (у частині субрахунку, на якому обліковують резервний капітал)
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	сума нерозподіленого прибутку чи непокритого збитку. Суму непокритого збитку наводять у дужках і вираховують під час визначення підсумку власного капіталу	Кт субрахунку: 441 або Дт субрахунку: 442	Кт або Дт рахунка: 44
Примітка 10. У першому місяці року переходу на застосування НП(С)БО 25 сальдо рахунків 17 «Відстрочені податкові активи» і 54«Відстрочені податкові зобов'язання» підлягає згортанню взаємною кореспонденцією цих рахунків із відображенням різниці на рахунку 44«Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»				
Неоплачений капітал	1425	сума заборгованості власників (учасників) за внесками до статутного капіталу. Суми за цією статтею вираховують під час визначення підсумку власного капіталу (наводять у дужках) (див. примітку 11)	Кт рахунка: 46 Кт субрахунку: 451; 452; 453	Кт рахунка: 40 (у частині субрахунку, на якому обліковують неоплачений та вилучений капітал)
Примітка 11. Господарські товариства у цій статті також відображають вилучений капітал, тобто фактичну собівартість часток, викуплених у своїх учасників. Державні (казенні) та комунальні підприємства — передання майна відповідно до Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки та господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності, затвердженого наказом Мініфіну України від 19.12.2006 р. № 1213				
Усього за розділом I	1495	Сума рядків 1400, 1410, 1415 (+/-) 1420 (-) 1425		
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення				

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє:	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків	За спрощеним планом рахунків
Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	1) сума заборгованості підприємства банкам за отримані від них кредити, яка не є поточним зобов'язанням; 2) сума довгострокової заборгованості підприємства за зобов'язаннями щодо залучення позикових коштів (окрім кредитів банків), на які нараховують відсотки, та за іншими довгостроковими зобов'язаннями (див. примітку 12)	Кт субрахунків рахунка: 47 ; 48; 50; 51; 52 ;53;55	Кт рахунка: 47 ;48 ;55
Примітка 12. У цьому розділі відображають суму залишку коштів цільового фінансування та цільових надходжень, які отримані з бюджету й інших джерел, у т.ч. коштів, вивільнених від оподаткування у зв'язку з наданням пільг із податку на прибуток підприємств, а також суми забезпечення для відшкодування наступних витрат і платежів (на виплату відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо)				
III. Поточні зобов'язання				
Короткострокові кредити банків	1600	сума поточних зобов'язань підприємства перед банками щодо отриманих від них короткострокових позик. Зобов'язання за кредитами банків наводять у балансі з урахуванням належної на кінець звітного періоду до сплати суми процентів за їх користування	Кт субрахунків рахунка: 60 ;684 (у частині нарахованих банківських відсотків)	Кт рахунка: 68 (у частині субрахунку, на якому обліковують короткострокові кредити (позики) і відсотки за ними)
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	суми зобов'язань, що утворилися як довгострокові, але з дати балансу підлягають погашенню протягом 12 місяців	Кт субрахунку: 611 ; 612	Кт рахунка: 68 (у частині субрахунку, на якому обліковують поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями)
товари, роботи, послуги	1615	1) сума заборгованості постачальникам і підрядникам за матеріальні цінності, виконані роботи й отримані послуги, включаючи заборгованість, забезпечену векселями, 2) сума заборгованості постачальникам за невідфактуровані постачання й розрахунки з надлишку товарно-матеріальних цінностей, який установлено під час їх приймання	Кт субрахунку: 621 «Короткострокові векселі, видані в національній валюті»; 622;631; 632; 633	Кт рахунка: 68 «Розрахунки за іншими операціями» (у частині субрахунку, на якому обліковують кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги)

Продовження додатку С

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє:	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків	За спрощеним планом рахунків
розрахунками з бюджетом	1620	заборгованість підприємства за всіма видами платежів до бюджету, включаючи суму податку з працівників підприємства	Кт субрахунку: 641; 642	Кт рахунка: 64 (у частині субрахунку, на якому обліковують кредиторську заборгованість за розрахунками з бюджетом)
у тому числі з податку на прибуток	1621	У цій статті окремо наводять поточну кредиторську заборгованість із податку на прибуток	Кт субрахунку: 641 (у частині податку на прибуток)	Кт рахунка: 64 (у частині податку на прибуток)
Примітка 13. Рядок 1621 не бере участі в розрахунку підсумкової суми по р. III				
розрахунками зі страхування	1625	заборгованість перед фондами загальнообов'язкового державного соціального, індивідуального страхування та страхування майна	Кт субрахунків рахунка: 65	Кт рахунка: 64 (у частині субрахунків, на яких обліковують кредиторську заборгованість із соціального страхування, страхування на випадок безробіття, індивідуального страхування та страхування майна)
розрахунками з оплати праці	1630	заборгованість за нарахованою, але не виплаченою, а також депонованою зарплатою	Кт субрахунків рахунка: 66	Кт рахунка: 66
Примітка 14. Заборгованість працівників перед підприємством за операціями з оплати праці наводять у статті «Інша поточна дебіторська заборгованість» (рядок 1155)				
Доходи майбутніх періодів	1665	зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, які утримують для продажу, що визначають відповідно до <u>НП(С)БО 27</u>	Кт рахунка: 69	Кт рахунка: 69
Інші поточні	1690	суми зобов'язань, які не входять до	Кт	Кт рахунків:

Назва статті	Код рядка	До складу суми відповідної статті потрапляє:	Сальдо відповідного рахунка (субрахунку)	
			За загальним планом рахунків	За спрощеним планом рахунків
зобов'язання		інших статей, наведених у розділі «Поточна кредиторська заборгованість», зокрема: заборгованість за одержаними авансами, заборгованість засновникам у зв'язку з розподілом прибутку, заборгованість пов'язаним сторонам, сальдо субрахунку 644 «Податковий кредит», сума валової заборгованості замовникам за будівельними контрактами	субрахунку: 671 ; 672 ; 372 ; 681 ; 682; 683 ; 685; 644	37 (у частині розрахунків із підзвітними особами); 64 (у частині податкового кредиту); 68» (у частині відповідних субрахунків)
Усього за розділом III	1695	Сума рядків 1600, 1610, 1615, 1620, 1625, 1630, 1665, 1690		
Розділ IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, які утримують для продажу, що визначають відповідно до <u>П(С)БО 27</u>	Кт субрахунку: 680	Кт рахунків: 68 (у частині відповідних субрахунків)
Баланс	1900	Сума рядків 1495, 1595, 1695, 1700		

Джерело: розроблено на основі [30,31]

**Заповнення Звіту про фінансові результати
малого підприємства (ф. № 2-м)**

Назва статті	Код рядка	Зміст статті	Джерело інформації (оборот за рахунками з початку року)		Норма П(С)БО
			План рахунків загальний	План рахунків спрощений	
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	дохід від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг без непрямих податків і зборів та інших вирахувань із доходу	Оборот за: Дт 701, 702, 703 мінус оборот за Кт 704	Оборот за: Дт 70 мінус оборот за Кт 70	п. 5.1 <u>НП(С)Б</u> <u>О 25</u>
Інші операційні доходи	2120	суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (див. примітку 1)	Оборот за: Дт 71	Оборот за: Дт 74(у частині інших операційних доходів)	п. 5.2 <u>НП(С)Б</u> <u>О 25</u>
<p>Примітка 1. Мовимо про: 1) дохід від операційної оренди активів; 2) дохід від операційних курсових різниць; 3) відшкодування раніше списаних активів; 4) дохід від реалізації оборотних активів (окрім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та груп вибуття тощо. Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції та дохід від зміни вартості поточних біологічних активів також наводять у цій статті</p>					
Інші доходи	2240	Доходи у вигляді дивідендів, відсотків, доходів від участі в капіталі й інші доходи, отримані від фінансових інвестицій; доходи від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць; інші доходи, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства	Оборот за: Дт 72, 73, 74 «	Оборот за: Дт 74 (у частині інших доходів)	п.5.3 <u>НП(С)</u> <u>БО 25</u>
Разом доходи	2280	Сума рядків 2000 + 2120 + 2240			
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт,	2050	показують виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів, визначену відповідно	Оборот за: Кт 901, 902, 903	Оборот за: Кт 90	п. 5.4 <u>НП(С)Б</u> <u>О 25</u>

Продовження додатку Т

Назва статті	Код рядка	Зміст статті	Джерело інформації (оборот за рахунками з початку року)		Норма П(С)БО
			План рахунків загальний	План рахунків спрощений	
послуг)		до П(С)БО 16«Витрати»			
Примітка 2. Дані в рядку 2050 указують у дужках					
Інші операційні витрати	2180	наводять адміністративні витрати, витрати на збут, а також собівартість реалізованих оборотних активів (окрім готової продукції, товарів і фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, і груп вибуття; відрахування на створення резерву сумнівних боргів і сума списаних безнадійних боргів; втрати від знецінення виробничих запасів; втрати від операційних курсових різниць; визнані економічні санкції; відрахування для забезпечення відшкодування наступних операційних витрат; інші витрати, що пов'язані з операційною діяльністю підприємства	Дт рахунки: 92, 93, 94	Д т рахунка: 96 (відповідні субрахунки)	п. 5.5 <u>НП(С)Б</u> <u>О 25</u>
Примітка 3. Дані в рядку 2180 указують у дужках. Примітка 4. У цій статті також відображають належну до сплати за звітний період відповідно до законодавства суму податків і зборів					
Інші витрати	2270	відображають: витрати на сплату процентів й інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями; втрати від участі в капіталі; собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від неопераційних курсових різниць; втрати від уцінки фінансових інвестицій та необоротних активів; інші витрати, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства	Дт рахунки: 95, 96, 97	Дт рахунка: 96 (інші звичайні витрати, крім операційних)	п. 5.6 <u>НП(С)Б</u> <u>О 25</u>

Продовження долатку Т

Назва статті	Код рядка	Зміст статті	Джерело інформації (оборот за рахунками з початку року)		Норма П(С)БО
			План рахунків загальний	План рахунків спрощений	
Разом витрати	2285	Сума рядків 2050 + 2180 + 2270			
Примітка 5. Дані в рядках 2270, 2285 указують у дужках					
Фінансовий результат до оподаткування	2290	Різниця між доходами та витратами підприємства	Різниця рядків 2280 – 2285		п. 5.7 <u>НП(С)БО 25</u>
Примітки 6. Дані в рядку 2290 указують у дужках, якщо фінансовий результат до оподаткування — збиток					
Податок на прибуток	2300	Суму податку на прибуток, яка визначають у розмірі податку на прибуток за звітний період	Оборот за операціям и: Дт 98 Кт 64/податок на прибуток	Оборот за операціям и: Дт 96 (у частині обліку податку на прибуток) Кт 64/податок на прибуток	п. 5.8 <u>НП(С)Б О 25</u>
Примітка 7. Дані в рядку 2300 указують у дужках					
Чистий прибуток (збиток)	2350	Чистий прибуток або чистий збиток — різниця між сумою фінансового результату до оподаткування та сумою витрат із податку на прибуток	Різниця рядків 2290 – 2300		п. 5.9 <u>НП(С)БО 25</u>
Примітка 8. Дані в рядку 2350 указують у дужках, якщо отримано збиток					

Джерело: розроблено на основі [30,31]